

Izglītības kvalitātes valsts dienests

Izglītības kvalitātes valsts dienesta

2014. gada

Publiskais pārskats

Cienījamais lasītāj!

Pasaules prakse rāda, ka kvalitatīvas izglītības sistēmas raksturo trīs būtiskas lietas: mērķu skaidrība, labs skolas direktors un profesionāli skolotāji. Šie trīs rādītāji ir atzīti par svarīgākajiem kvalitatīvas izglītības stūrakmeņiem tādās valstīs kā Somija un Singapūra. Katrā no šīm valstīm izglītības procesi – mācību saturs, bērnu skaits klasē, atbalsta personāla nodrošinājums, pedagoģiskā darba metodes u.c. ir radikāli atšķirīgi. Tomēr starptautiskie pētījumi liecina, ka skaidrs redzējums par attīstības vajadzībām izglītībā, ieguldījumi direktoru kapacitātes stiprināšanā un labāko pedagogu piesaiste nodrošina šo valstu skolēniem augstus mācību sasniegumus, kas tālāk noved pie dinamiskas tautsaimniecības attīstības un valsts izaugsmes.

Kas nepieciešams Latvijai, lai īstenotu Nacionālajā attīstības plānā paredzēto ekonomikas izrāvienu un stabili nostātos uz attīstības ceļa? Esmu pārliecināta, ka tā ir izcila izglītība! Ar skaidriem mērķiem un izpratni, kā tos sasniegt, ar skolu direktoriem – skolas līderiem, un iedvesmojošiem skolotājiem, kas prot attīstīt katra bērna potenciālu. Un, protams, ar visu ieinteresēto pušu iesaisti un ieguldītu darbu kvalitatīvas izglītības labā.

Viena no Izglītības kvalitātes valsts dienesta 2014. gada svarīgākajām prioritātēm bija sniegt atbalstu tieši izglītības iestāžu vadības darba pilnveidei. Uzskatu, ka mūsdienīgam skolas direktoram vienlaikus jābūt gan līderim, kas virza kolektīvu uz mērķi, gan vadītājam ar stratēģisku skatījumu, prasmi plānot un šos plānus realizēt, un turklāt arī labi jāpārzina izglītības joma un tās aktualitātes. Lai palīdzētu skolu vadītājiem papildināt nepieciešamās zināšanas un prasmes, kā arī iedvesmotu attīstībai, kvalitātes dienests izstrādāja direktoru profesionālās pilnveides programmu 72 stundu apjomā un sāka to īstenot Latvijas novados. Veiksmīgā sadarbība ar pašvaldību vadītājiem, uzņēmējiem un augstskolu mācītspēkiem šo kursu organizācijā un norisē, kā arī pozitīvās atsauksmes no skolu direktoriem, arī Izglītības kvalitātes valsts dienesta komandai sniedza milzīgu gandarījumu un iedvesmu turpmākajam darbam.

Tāpēc, lai stiprinātu skolu direktoru kapacitāti un paaugstinātu direktora kā vadītāja kompetenci uz attīstību vērstas izglītības vides veidošanā, nākamajam posmam esam izvirzījuši ambiciozus mērķus. Vienotas skolu direktoru profesionālās darbības vērtēšanas sistēmas izveide valstī ir visu izglītībā iesaistīto pušu izaicinājums un vienlaikus iespēja – palielināt sabiedrības līdzdalību izglītībā un nostiprināt direktora atbildību par skolas sniegtās izglītības kvalitāti. Tādējādi tiks radīti priekšnoteikumi izglītības kvalitātes uzlabošanai katrā skolā un valstī kopumā.

Izvērtējot 2014. gadā paveikto, ar gandarījumu apzinos, ka Izglītības kvalitātes valsts dienests kā institūcija ir apliecinājis savu kompetenci un darbaspējas, pierādījis sevi kā uz sadarbību vērstu un atbalstošu partneri, kļuvis par viedokļu līderi izglītības jomā un aktīvu sabiedriskās domas veidotāju. Bet ar to nepietiek. Mērķtiecīgi un jēgpilni īstenot izglītības jomā pārmaiņas, kas pozitīvi ietekmēs katra bērna attīstību un radīs priekšnoteikumus viņu veiksmīgai dzīvei un karjerai – tas ir mūsu lielais uzdevums, mūsu pienākums un apņemšanās, mūsu ticība, un sapnis.

Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītāja Inita Juhņēviča

SATURA RĀDĪTĀJS

I. PAMATINFORMĀCIJA	4
1.1. Iestādes juridiskais statuss	4
2.2. Iestādes darbības jomas un funkcijas.....	4
2.3. Izglītības kvalitātes valsts dienesta struktūra.....	5
2.4. Iestādes darbības virzieni un mērķi	5
2.5. Pārskata gada galvenie uzdevumi.....	6
II. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI.....	7
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums.....	7
2.2. Valsts budžeta līdzekļu izlietojuma rezultatīvie rādītāji.....	7
2.2.1. Reģistrācija	8
Izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju reģistrācija	9
Izmaiņas normatīvajos aktos par izglītības iestāžu reģistrāciju.....	9
Izglītības iestāžu paraugolikumi.....	10
Obligātā izglītības vecumā esošo bērnu uzskaitē	10
Pedagoga privātprakses sertificēšana	12
Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrācija	13
Studiju virzienu reģistrs.....	14
2.2.2. Izglītības programmu licencēšana	15
2.2.3. Izglītības kvalitātes novērtēšana un nodrošināšana	20
Izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšana (akreditācija).....	20
ESF projektu īstenošana	27
EQAVET – vienoto profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītāju ieviešanas koordinēšana.....	28
Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana.....	29
Kursu organizēšana	30
Noteikumi par valsts un pašvaldību izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanu.....	30
2.2.4. Uzraudzība.....	31
2.3. Veiktie un pasūtītie pētījumi	35
2.4. Publiskie pakalpojumi	36
2.5. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu, pārskats par iestādes darbības uzlabošanu, pretkorupcijas pasākumi.....	37
III. PERSONĀLS	38
3.1. Amata vietas un nodarbināto skaits un sastāvs.....	38
3.2. Personāla kustība	38
IV. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	39
4.1. Sabiedrības informēšana un izglītošana	39
4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru un citas sabiedriskās aktivitātes	41
V. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	41

I. PAMATINFORMĀCIJA

Izglītības kvalitātes valsts dienesta juridiskā adrese: Zigfrīda Annas Meierovica bulvāris 14, Rīga, LV-1050

Izglītības kvalitātes valsts dienesta birojs Rēzeknē: 18. novembra iela 16, Rēzekne, LV-4601

Tīmekļa vietne: www.ikvd.gov.lv

Twitter konts: @IKVD_gov_lv

1.1. Iestādes juridiskais statuss

Izglītības kvalitātes valsts dienests (turpmāk tekstā – arī kvalitātes dienests) ir Izglītības un zinātnes ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

Izglītības kvalitātes valsts dienests izveidots 2009. gada 1. jūlijā, pārveidojot [Izglītības valsts inspekciju](#), kurai ar Ministru kabineta 29.05.2009. rīkojumu Nr.356 „[Par Profesionālās izglītības administrācijas un Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūras reorganizāciju](#)” tika nodotas atsevišķas Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūras un Profesionālās izglītības administrācijas funkcijas, kā arī uzdots uzturēt izglītības un zinātnisko institūciju reģistrus.

Izglītības kvalitātes valsts dienesta vadītāja ir Inita Juhņēviča.

2.2. Iestādes darbības jomas un funkcijas

Izglītības kvalitātes valsts dienests kontrolē [Izglītības likuma](#), [Vispārējās izglītības likuma](#), [Profesionālās izglītības likuma](#), [Augstskolu likuma](#) un citu ar izglītību saistīto normatīvo aktu ievērošanu Latvijas Republikas teritorijā. Kvalitātes dienesta kompetence, kā arī kvalitātes dienesta vadītāja un viņa pilnvaroto dienesta amatpersonu tiesības noteiktas [Izglītības likuma 20.pantā](#).

[Ministru kabineta 23.04.2013. noteikumi Nr.225 „Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikums”](#) nosaka, ka Izglītības kvalitātes valsts dienestam ir šādas funkcijas:

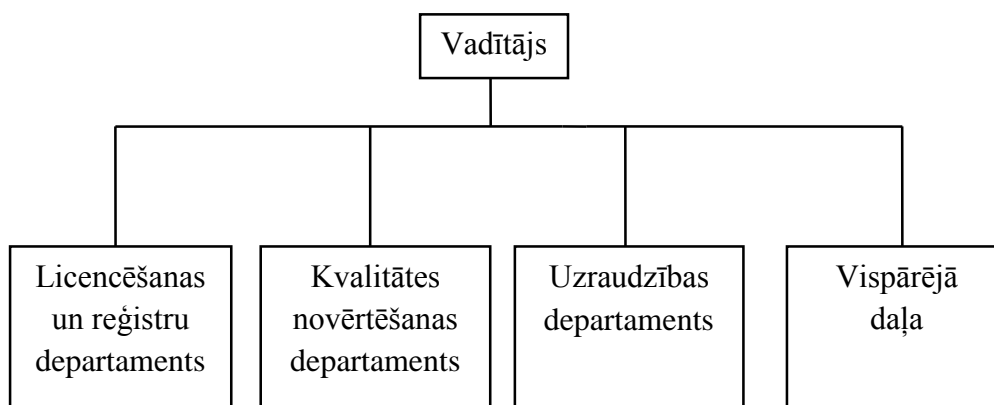
- iegūt, apkopot un analizēt izglītības politikas veidošanai un īstenošanai nepieciešamo informāciju;
- reģistrēt izglītības iestādes, zinātniskās institūcijas un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējus;
- licencēt izglītības programmas (izņemot interešu izglītības, pieaugušo neformālās izglītības un augstākās izglītības studiju programmas);
- nodrošināt vispārējās un profesionālās izglītības (izņemot augstāko profesionālo izglītību) kvalitātes novērtēšanu;
- organizēt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu;
- kontrolēt izglītības procesu un sniegt ieteikumus konstatēto trūkumu novēršanai;
- nodrošināt pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikātu izsniegšanu un uzskaiti;
- veikt sporta speciālistu un sporta izglītības iestāžu darba uzraudzību.

2.3. Izglītības kvalitātes valsts dienesta struktūra

Izglītības kvalitātes valsts dienesta struktūru veido 3 pamatdarbības departamenti un 1 daļa (skat. 1. attēlu).

1. attēls

Izglītības kvalitātes valsts dienesta struktūra

2.4. Iestādes darbības virzieni un mērķi

Kvalitātes dienesta darbības mērķis ir nodrošināt kvalitatīvu un tiesisku izglītību, veicot izglītības kvalitātes monitoringu un sniedzot atbalstu izglītības procesa īstenošanā.

Lai sasniegtu, mērķi kvalitātes dienests:

- 1) veido vienotu visu izglītībā iesaistīto pušu izpratni par mūsdienīgas, labas skolas un kvalitatīvas izglītības kritērijiem;
- 2) strādā pie visu iesaistīto pušu tiesību, vienlīdzīgas attieksmes, cieņpilnas un koleģiālas sadarbības, godīguma un atbildīguma nodrošināšanas izglītības jomā;
- 3) veic daudzpusīgas darbības izglītības (procesa un rezultāta) kvalitātes uzlabošanai gan atsevišķās izglītības iestādēs, gan visas valsts mērogā;
- 4) regulāri pilnveido izglītības iestāžu kvalitātes iekšējās un ārējās vērtēšanas sistēmu;
- 5) sadarbībā ar citām valsts pārvaldes iestādēm īsteno un attīsta izglītības kvalitātes monitoringu – regulāri iegūst un apkopo informāciju no izglītības iestādēm un pašvaldībām, to analizējot, izdarot secinājumus, izstrādājot priekšlikumus turpmākai rīcībai, kā arī publiskojot ziņojumus par veikto izpēti, secinājumiem un priekšlikumiem;
- 6) apkopo un popularizē labāko izglītības praksi, risina problēmsituācijas, profesionāli konsultē, sniedz metodisko atbalstu izglītības pakalpojuma sniedzējiem un citām personām – izglītības iestāžu vadītājiem, pedagogiem, izglītojamajiem, viņu vecākiem, bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem u.c.

2.5. Pārskata gada galvenie uzdevumi

Atbilstoši darbības mērķim kvalitātes dienests 2014. gadā¹ izvirzīja virkni darba uzdevumu, tai skaitā:

- veidot vienotu valsts un pašvaldības izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības vērtēšanas sistēmu, iestrādājot tajā vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītājus (tai skaitā karjeras izglītības un audzināšanas jautājumus);
- nodrošināt nepieciešamo informāciju un atbalstu ikvienai personai, kas vēlas dibināt un reģistrēt izglītības iestādi, izstrādāt izglītības iestāžu un citu institūciju, kas īsteno izglītības programmas, reģistrācijas kārtību;
- definēt pārskatāmus vispārējās izglītības un profesionālās izglītības programmu licencēšanas procesa norises nosacījumus, kā arī sniegt konsultācijas izglītības programmu izstrādei;
- turpināt dalību visaptveroša izglītības kvalitātes monitoringa izstrādē, tostarp ieviešot vispārējās izglītības un profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītājus;
- veicināt vienotu pieeju izglītības kvalitātes vērtēšanas procesam, organizējot akreditācijas ekspertu kursus;
- mazināt administratīvo slogu, paplašinot informācijas pieejamību Valsts izglītības informācijas sistēmā (VIIS) par izglītības iestāžu reģistrāciju, izglītības iestāžu un izglītības programmu licencēšanu un akreditāciju;
- izstrādāt un publiskot vadlīnijas, veidojot vienotu izpratni par ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu;
- pastiprināt bērnu drošības un audzināšanas darba uzraudzību izglītības iestādēs. Apzināt, apkopot un izvērtēt skolēnu tiesību īstenošanu uz dzīvībai un veselībai drošiem apstākļiem vispārējās izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos;
- sniedzot nepieciešamo konsultatīvo atbalstu, nodrošināt saņemto iesniegumu/sūdzību izskatīšanu, t.sk. pārbaužu un pēcpārbaužu veikšanu izglītības iestādēs un ar izglītības procesa norisi saistītās telpās;
- analizēt situāciju izglītības jomā un iepazīstināt izglītības speciālistus un sabiedrību ar apkopoto informāciju par skolās neregistrētiem obligātā izglītības vecuma bērniem un analītiskajām izpētēm par augstskolu īstenojamo studiju programmu spēju sagatavot pedagogus audzināšanas darbam izglītības iestādēs, par sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogu kapacitāti, par humanitārajos un sociālajos mācību priekšmetos izmantotajiem mācību līdzekļiem profesionālās izglītības iestādēs, vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo neattaisnotiem kavējumiem, kā arī par vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo, kuri atgriezušies no mācībām citā valstī, iekļaušanos Latvijas izglītības sistēmā;
- turpināt dalību EQAVET (European Quality Assurance in Vocational Education and Training – Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūra profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā) sadarbības tīklā, īstenojot regulāru informācijas un pieredzes apmaiņu ar sadarbības partneriem;
- veicinot sabiedrības informēšanu un iesaisti, regulāri sniegt plašsaziņas līdzekļos skaidrojumus par aktualitātēm izglītības jomā. Saturiski un tehniski pilnveidot kvalitātes dienesta tīmekļa vietni www.ikvd.gov.lv. Nodrošināt aktuālas informācijas pieejamību par kvalitātes dienesta darbību un pakalpojumiem kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē un Twitter kontā.

¹ Skat. [Izglītības kvalitātes valsts dienesta darba plāns 2014. gadam](#).

II. FINANŠU RESURSI UN DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Izglītības kvalitātes valsts dienesta darbības nodrošināšana 2014. gadā tika īstenota no budžeta programmas 42.00.00 „Padotības iestādes un to pasākumi” apakšprogrammas 42.01.00 „Iestāžu darbības nodrošināšana” (sk. 1. tabulu).

1. tabula

Finanšu līdzekļu izlietojums 2014. gadā

Nr. p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	814 901	893 373	861 323
1.1.	dotācijas	733 486	786 429	786 429
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	75 192	106 944	74 894
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	808 678	893 373	861 323
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	794 143	893 373	861 323
2.1.1.	subsīdijas un dotācijas, tai skaitā iemaksas starptautiskajās organizācijās	0	0	0
2.1.2.	pārējie uzturēšanas izdevumi	794 143	893 373	861 323
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	14 535	0	0

2.2. Valsts budžeta līdzekļu izlietojuma rezultatīvie rādītāji

Izglītības kvalitātes valsts dienesta galveno izdevumu izpilde 2014. gadā bija saistīta ar izglītības, bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju un zinātnisko institūciju reģistru kārtošanu, izglītības programmu licencēšanu, izglītības iestāžu, eksaminācijas centru darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšanu, normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību izglītībā, zinātnē un sportā, kā arī ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences tiesību deleģēšanu akreditētām profesionālās izglītības iestādēm.

Kvalitātes dienesta apgūtā finansējuma ietvaros pamatbudžeta konta izpilde ir paredzēta plānotajiem pasākumiem un aktivitātēm, 2014. gadā sasniedzot šādus 2. tabulā atspoguļotos rezultātus.

2. tabula

Izglītības kvalitātes valsts dienesta 2014. gada rezultatīvie rādītāji
sadalījumā pa īstenojamajām aktivitātēm

Īstenotās aktivitātes	Rezultatīvie rādītāji (skaits)
Izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju reģistrācija	<ul style="list-style-type: none"> • Reģistrētas jaunās izglītības iestādes – 95; • Reģistrētas jaunās zinātniskās institūcijas – 3; • Izmaiņas izglītības iestāžu reģistrācijas datos – 446; • Izmaiņas zinātnisko institūciju reģistrācijas datos – 2; • No izglītības iestāžu reģistra izslēgtas izglītības iestādes – 26; • No zinātnisko institūciju reģistra izslēgtas zinātniskās institūcijas – 1;

	<ul style="list-style-type: none"> • Sniegti atteikumi – 4, <ul style="list-style-type: none"> ▪ t.sk. atteikums reģistrēt izglītības iestādi – 1;
Izglītības programmu licencēšana	<ul style="list-style-type: none"> • Licencētas profesionālās izglītības programmas – 1 922; • Licencētas vispārējās izglītības programmas – 770.
Izglītības programmu īstenošanas un izglītības iestāžu darbības akreditācija	<ul style="list-style-type: none"> • Akreditētas profesionālās izglītības iestādes – 36; • Akreditētas profesionālās izglītības programmas – 614, t.sk.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Akreditētas izglītības iestādes profesionālās ievirzes izglītības programmu īstenošanai – 126; ▪ Akreditētas izglītības iestādes profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanai – 42; • Akreditētas vispārējās izglītības iestādes – 211; • Akreditētas vispārējās izglītības programmas – 958.
Pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikātu izsniegšana	<ul style="list-style-type: none"> • Izsniegti pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikāti – 209; • Atteikums izsniegt pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikātu – 3; • Anulēti pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikāti – 1.
Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrēšana	<ul style="list-style-type: none"> • Reģistrēti bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēji – 829; • Atteikums reģistrēt bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju – 5; • Izslēgti no bērnu uzraudzības pakalpojumu sniedzēju reģistra – 57; • Veikti grozījumi bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā – 57.
Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas nodrošināšana	<ul style="list-style-type: none"> • Izglītības iestādes, kurām piešķirts deleģējums veikt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu – 21; • Noslēgti deleģēšanas līgumi par iespējām kārtot kvalifikācijas eksāmenu – 152; • Organizēti kursi „Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšana” – 4; • Apmācīti deleģētie nozaru eksperti – 60.
Normatīvo aktu ievērošanas uzraudzību izglītībā, zinātnē un sportā	<ul style="list-style-type: none"> • Veiktas izglītības iestāžu un izglītības procesa pārbaudes – 260; • Veiktas pēcpārbaudes par uzdotā izpildi, novēršot neatbilstības – 283; • Dalība pārbaudēs sadarbībā ar citām institūcijām – 17; • Dalība centralizēto eksāmenu novērošanā – 15; • Izskatīti privātpersonu iesniegumi – 710.

2.2.1. Reģistrācija

2014. gadā kvalitātes dienests turpināja izglītības iestāžu, zinātnisko institūciju un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrāciju, veica skolās neregistrēto obligātā izglītības vecuma bērnu uzskaiti, kā arī uzturēja citus izglītības jomas reģistrus, tai skaitā Augstskolu reģistru, Licencēto izglītības programmu reģistru, Akreditēto izglītības iestāžu un eksaminācijas centru reģistru, Akreditēto izglītības programmu reģistru, Pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikātu uzskaites reģistru, Studiju programmu reģistru.

Izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju reģistrācija

2014. gadā reģistrētas 95 jaunas izglītības iestādes, no izglītības iestāžu reģistra svītrotas 26 iestādes, reorganizētas 22 izglītības iestādes, atteikts reģistrēt 1 izglītības iestādi, kā arī atcelti 2 administratīvie akti un 21 atlikta grozījumu izdarīšana / reģistrācija, t.sk. pagarināts termiņš administratīvā akta izdošanai. Pārskata periodā arī reģistrētas 3 jaunas zinātniskās institūcijas, 1 institūcija izslēgta no Zinātnisko institūciju reģistra un veiktas 2 izmaiņas Zinātnisko institūciju reģistrācijas datos.

Izmaiņas normatīvajos aktos par izglītības iestāžu reģistrāciju

Spēkā esošie Ministru kabineta 23.11.2004. noteikumi Nr.965 „Izglītības iestāžu reģistrācijas kārtība” nosaka tikai izglītības iestāžu reģistrācijas kārtību, tādēļ kvalitātes dienests, ievērojot grozījumus Izglītības likumā, 2014. gadā izstrādāja Ministru kabineta noteikumu projektu „Izglītības iestāžu un citu Izglītības likumā noteiktu institūciju reģistrācijas kārtība” (VSS-180, izsludināts VSS 26.02.2015.). Noteikumu projekts nosaka kārtību, kādā reģistrē izglītības iestādes un institūcijas (biedrības, nodibinājumi, amatu meistarību darbnīcas, studijas vai Nacionālo bruņoto spēku vienības), kuru uzdevumos ietilpst pieaugušo izglītības programmu īstenošana.

Ar noteikumu projektu kvalitātes dienestam tiek noteikta jauna funkcija – reģistrēt arī citas institūcijas, kas īsteno izglītības programmas, tostarp izveidojot un uzturot Izglītības likumā noteikto institūciju reģistru, nosakot institūciju reģistrācijas kārtību un prasības. Pamatā tiek saglabāta līdzšinējā izglītības iestāžu reģistrācijas kārtība, izglītības iestādēm noteiktās reģistrācijas prasības samērīgi piemērojot pārējām institūcijām, kas īsteno izglītības programmas. Plānots, ka noteikumi stāsies spēkā 2015. gada 1. augustā, savukārt institūciju reģistrācija sāksies 2015. gada 1. septembrī.

Sagatavotajā Ministru kabineta noteikumu projektā pievērsta arī pastiprināta uzmanība bērnu drošībai. Lai realizētu Izglītības likuma 55.panta 8.punktā noteiktās izglītojamā tiesības uz dzīvībai un veselībai drošiem apstākļiem izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos, kvalitātes dienests 2014. gadā aktīvi iesaistījās izglītības iestāžu telpu atbilstības problēmu risināšanā. Izglītības iestāde ir publiska ēka / būve, un tās darbībā jāievēro arī būvnormatīvu prasības. Atbilstoši Būvniecības likuma 21. panta otrajā daļā noteiktajam, būvi aizliegts izmantot līdz tās pieņemšanai ekspluatācijā un ekspluatācijā pieņemto būvi drīkst izmantot tikai atbilstoši projektētajam lietošanas veidam. Tas nozīmē, ka izglītības iestādes telpu lietošanas veidam jāatbilst Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumu Nr.1620 „Noteikumi par būvju klasifikāciju” pielikumā „Būvju klasifikācija” noteiktajiem kodiem.

Arī sagatavotajā Ministru kabineta noteikumu „Izglītības iestāžu un citu Izglītības likumā noteiktu institūciju reģistrācijas kārtība” projektā paredzēts pastiprināt prasības attiecībā uz izglītības iestāžu un citu Izglītības likumā noteiktu institūciju telpu atbilstību higiēnas un drošības prasībām. Lai to apliecinātu, izglītības iestādei vai institūcijai pirms reģistrācijas būs jāiesniedz kompetentu institūciju (Veselības inspekcijas, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, pašvaldības būvvaldes vai Būvniecības valsts kontroles biroja) atzinumi.

Izglītības iestāžu paraugnolikumi

Dibinātāja apstiprināts nolikums ir viens no izglītības iestādes reģistrācijai nepieciešamajiem pamatdokumentiem. Lai sniegtu izglītības iestādēm atbalstu nolikumu izstrādē, kvalitātes dienests regulāri izstrādā un publicē paraugnolikumus, kurus izglītības iestādes var izmantot, izstrādājot savus nolikumus. Ievērojot grozījumus Izglītības likumā un citos normatīvajos aktos, kā arī izglītības iestāžu labāko praksi, kvalitātes dienests 2014. gadā ir aktualizējis un saskaņojis Izglītības un zinātnes ministrijas un kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē publiskotos izglītības iestāžu paraugnolikumus: pirmsskolas izglītības iestādes paraugnolikumu, vispārējās izglītības iestādes paraugnolikumu, interešu izglītības iestādes paraugnolikumu, pieaugušo neformālās izglītības iestādes paraugnolikumu, profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes paraugnolikumu, profesionālās pamatizglītības, arodizglītības un profesionālās vidējās izglītības iestādes paraugnolikumu. Vienlaikus sadarbībā ar Latvijas Nacionālo kultūras centru un Kultūras ministrijas speciālistiem ir izstrādāts jauns profesionālās ievirzes izglītības iestādes paraugnolikums.

Obligātā izglītības vecumā esošo bērnu uzskaitē

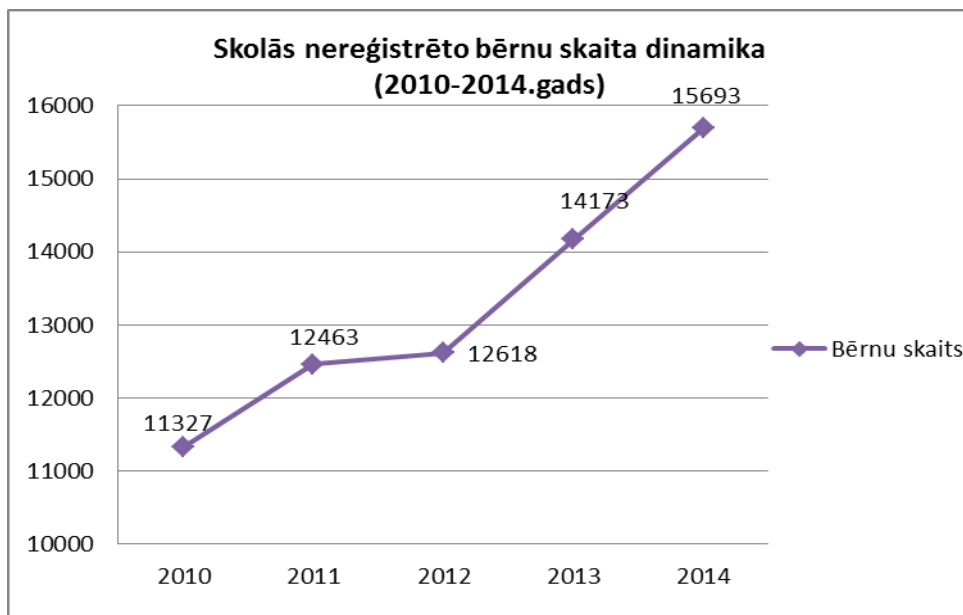
Apkopojot datus par izglītības iestādēs neregistrētiem obligātā izglītības vecuma bērniem, kvalitātes dienests konstatēja, ka 2014./2015. mācību gadā nevienā izglītības iestādē nav reģistrēti 15 693 bērni, no tiem pašvaldībai nav informācijas par 427 bērniem (skat. 2.tabulu).

3. tabula

Obligātā izglītības vecuma bērni, kuri 2014./2015. mācību gadā nav reģistrēti nevienas izglītības iestādes sarakstā

Statuss (pašvaldību sniegtā informācija)	Skaitis
Izbraucis no valsts	12948
Uzturēšanās atļauja, citas valsts pilsonis	1655
Pašvaldībai nav informācijas	427
Pašvaldība noskaidro situāciju	211
Anulēta deklarētā dzīvesvieta	186
Pašvaldība nav norādījusi statusu	92
Citu iemeslu dēļ neapmeklē izglītības iestādi	70
Adoptēts (uz ārzemēm)	46
Bezvēsts prombūtnē	44
Invalīds	13
Ilgstoši slimojošs	1
Iebraucis no ārvalstīm	0
Kopā	15693

Analizējot kopš 2010. gada apkopotos datus, var secināt, ka izglītības iestādēs neregistrēto bērnu skaits ir pakāpeniski pieaudzis (skat. 3. tabulu un 2. attēlu). Salīdzinot ar 2013. gadu, izglītības iestādēs neregistrēto bērnu skaits 2014. gadā ir palielinājies par 1520 bērniem.

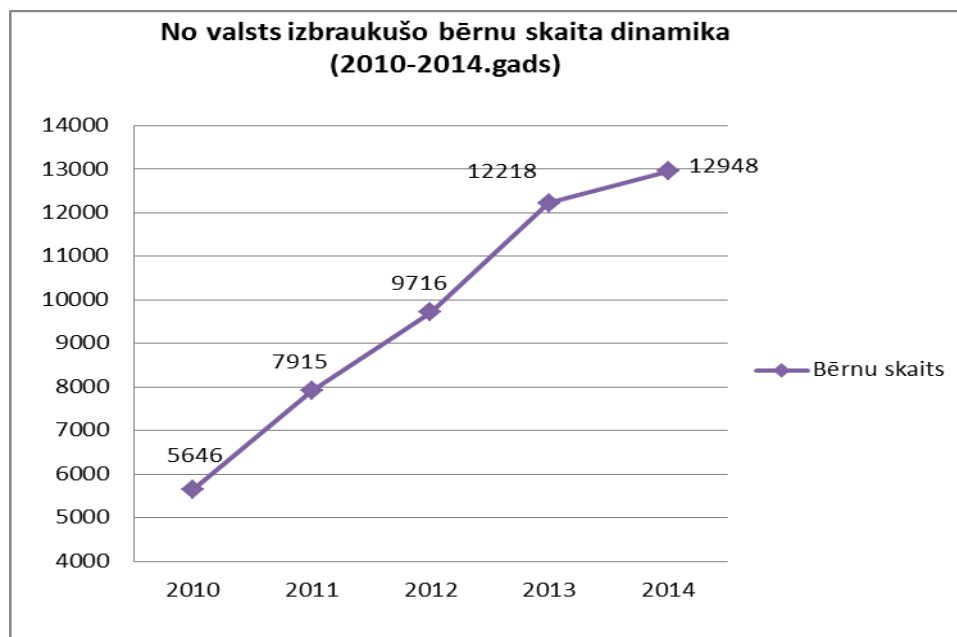
Pēc pašvaldību sniegtās informācijas lielākā daļa no izglītības iestādēs neregistrētiem obligātā izglītības vecuma bērniem atrodas ārvalstīs (skat. 3. un 4. tabulu). Turklāt to bērnu skaits, kuri datu iegūšanas brīdī atrodas ārvalstīs, katru gadu ir pieaudzis. Kopš 2010. gada datu iegūšanas brīdī ārvalstīs esošo bērnu skaits pieaudzis par 7302 bērniem, un 2014. gadā ir 12948 (skat. 3. attēlu). Kopš 2012. gada būtiski samazinājies to bērnu skaits, par kuriem pašvaldībai nav informācijas, bet, salīdzinot ar 2013. gadu, ir samazinājies ilgstoši slimojošo, kā arī to bērnu skaits, par kuriem pašvaldība nav norādījusi statusu, pašvaldība noskaidro informāciju vai kas, pēc pašvaldības sniegtajām ziņām, izglītības iestādi neapmeklē citu iemeslu dēļ.

4. tabula

Kopējais salīdzinājums pašvaldību sniegtajai informācijai par obligātā izglītības vecuma bērniem, kuri nav reģistrēti nevienā izglītības iestādē

Statuss	Gads				
	2010	2011	2012	2013	2014
Izbraucis no valsts	5646	7915	9716	12218	12948
Pašvaldībai nav informācijas	4484	3327	2648	393	427
Uzturēšanās atļauja, citas valsts pilsonis*				894	1655
Anulēta deklarētā dzīvesvieta	670	763	61	115	186
Citu iemeslu dēļ neapmeklē izglītības iestādi	214	286	52	42	70
Invalīds	199	72	23	12	13
Bezvēsts prombūtnē	71	42	21	22	44
Adoptēts (uz ārzemēm)	31	8	29	39	46
Ilgstoši slimojošs	11	9	3	6	1
Pašvaldība nav norādījusi statusu	0	0	65	176	92
Iebraucis no ārvalstīm	0	41	0	0	0
Pašvaldība noskaidro situāciju	0	0	0	256	211
KOPĀ	11327	12463	12618	14173	15693

*Statuss ieviests no 2013. gada.

Apkopojot pašvaldību sniegto informāciju, kvalitātes dienests secināja:

- Lai gan to bērnu skaits, par kuriem pašvaldībām trūkst informācijas, no 2011. gada līdz 2013. gadam būtiski saruka (par 2934 bērniem), tomēr, salīdzinot ar 2013. gadu, tas atkal ir pieaudzis (par 34 bērniem).
- 2014. gadā par 303 bērniem pašvaldības ir norādījušas statusu „Pašvaldība noskaidro situāciju” vai „Pašvaldība nav norādījusi statusu”. Lai gan, salīdzinot ar 2013. gadu, bērnu, kam pašvaldība nebija norādījusi statusu, skaits ir sarucis gandrīz uz pusi (2014. gadā – 92 bērni), tomēr 2014. gadā pašvaldības nebija ievadījušas datus par 92 bērnu statusu.
- Lielākā daļa pašvaldību veic apsekošanu bērnu dzīvesvietā, iegūst informāciju no bērna kaimiņiem un radniekiem u.c., lai noskaidrotu cēloņus, kādēļ bērni nav reģistrēti izglītības iestādē. Tomēr vairākām pašvaldībām vēl joprojām ir problēmas noskaidrot katra bērna atrašanās vietu, kā arī laicīgi un precīzi ievadīt datus VIIS. Tādēļ var uzskatīt, ka pašvaldību darbs informācijas ieguvē ir vēl uzlabojams.

Pedagoga privātprakses sertificēšana

2014. gadā tika izsniegti 209 pedagoga privātprakses uzsākšanas sertifikāti interešu izglītības un pieaugušo neformālās izglītības programmu īstenošanai. Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, interese iegūt tiesības sākt pedagoga privātpaksi ir palielinājusies (skat. 5.tabulu).

*Programmas, kuru īstenošanai izsniegti pedagoga privātprakses uzsākšanas sertifikāti
(sadalījums pa izglītības programmu tematiskajām jomām un gadiem)*

Izglītības programmu tematiskās jomas	Izglītības programmu skaits				
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Valodu programmas	43	45	65	57	63
Runas attīstības un valodas korekcijas programmas	28	20	11	20	18
Mākslas programmas	19	12	23	21	11
Mūzikas programmas	58	20	19	31	35
Dejas programmas	13	8	31	19	22
Sporta programmas	11	8	9	4	7
Dabaszinību un matemātikas programmas	2	2	6	2	8
Tiesību zinātnes programmas	-	-	7	-	-
Pirmsskolas programmas	7	-	16	12	32
Pagarinātās dienas grupas programmas	9	-	-	-	-
Cits	11	7	3	12	13
Kopā	201	122	190	178	209

Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrācija

2014. gadā kvalitātes dienests turpināja bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrāciju un uzturēja Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistru. 2014. gadā reģistrēti 829 bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēji, t.sk. 800 fiziskās personas un 29 juridiskās personas (kuras pakalpojuma sniegšanā iesaistīja 89 fiziskas personas), 1 fiziskā persona, kas strādā pie individuālā komersanta. No bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistra izslēgtas 57 personas, t.sk. 5 juridiskās personas.

Sākot bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrāciju, līdz 2014. gada 1. janvārim bija noteikts pārejas periods, lai pilna laika bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēji, kam nav vidējās profesionālās pedagoģiskās izglītības, augstākās pedagoģiskās izglītības vai aukles profesionālās kvalifikācijas, var apgūt profesionālās pilnveides izglītības programmu bērnu aprūpes jomā. 2014. gada februārī 42 personas, kuras ar dokumentiem neapliecināja minēto prasību izpildi, tika izslēgtas no Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistra.

Kopumā līdz 31.12.2014. bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā bija reģistrētas 1229 personas, t.sk. 1160 fiziskās personas un individuālie komersanti, kā arī 69 juridiskās personas, kuras pakalpojuma sniegšanā iesaista 163 fiziskās personas. Nepilna laika pakalpojumu sniedz 13 no kopējā reģistrēto personu skaita, pārējās – pilna laika pakalpojumu.

Veicinot bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrāciju, kā arī to korektu un tiesisku darbību, kvalitātes dienests 2014. gadā veicis ievērojamu izskaidrojošo un konsultatīvo darbu, konsultējot klātienē, rakstveidā, elektroniski un pa telefonu, papildus informējot arī par valsts atbalsta saņemšanu, jo tas joprojām ir viens no pakalpojuma sniedzējiem aktuālākajiem jautājumiem. Tāpat kvalitātes dienesta pārstāvji piedalījās vairākos semināros, informējot par pakalpojuma reģistrāciju, un sagatavoja Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistra funkcionalitātes projektu, lai nodrošinātu reģistra integrāciju VIIS.

Lai panāktu drošu uzraudzības pakalpojumu un primāri ievērotu bērnu intereses un vajadzības, kvalitātes dienests 2014. gadā aktīvi sadarbojās ar Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju,

Rīgas pilsētas būvvaldi, Labklājības ministriju, Izglītības un zinātnes ministriju, Pārtikas un veterināro dienestu un Veselības inspekciju.

Apkopojot informāciju par bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrācijas gaitu, jāsecina, ka reģistrācija ir veicinājusi bērnu uzraudzības pakalpojuma kvalitāti un pieejamību, kā arī bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju legalizāciju, jo starp vecākiem un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju tiek slēgts līgums, un pakalpojuma sniedzējs reģistrējas Valsts ieņēmumu dienestā vai Uzņēmumu reģistrā, lai maksātu valstī noteiktos nodokļus vai patentmaksu. Kvalitātes dienesta plašsaziņas līdzekļos, tīmekļa vietnē un konsultācijās sniegtie skaidrojumi ir vairojuši Bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistra atpazīstamību un attīstījuši sabiedrības izpratni par šo pakalpojumu. Par to liecina arī nepilna laika pakalpojuma sniegšanas reģistrācijas pieaugums.

6. tabula

Darbības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrā (personu skaits)

Nr.p.k.	Darbības	Skaits
1.	Reģistrēti	829
2.	Atteikums reģistrēt	5
3.	Izslēgti	57
4.	Veikti grozījumi reģistrā	15
5.	Veikti papildinājumi reģistrā	42

Studiju virzienu reģistrs

Augstākās izglītības padomes īstenotā Eiropas Sociālā fonda finansētā projekta „Augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšana un priekšlikumi kvalitātes paaugstināšanai” laikā kvalitātes dienests izveidoja augstākās izglītības studiju programmu izvērtēšanas datu bāzi (aispi.ikvd.gov.lv). To uzlabojot un papildinot, sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministrijas Augstākās izglītības, zinātnes un inovāciju departamentu tika izveidots Studiju virzienu reģistrs (svr.ikvd.gov.lv). Reģistrā 2013. un 2014. gadā apkopota informācija par augstskolu un koledžu, kā arī studiju virzienu akreditāciju; tajā ir pieejami arī Latvijas augstākās izglītības iestāžu darbības pamatdati. Turpmāk Studiju virzienu reģistru ir paredzēts attīstīt kā galveno augstākās izglītības statistiskās un akreditācijas informācijas vietni Latvijā, kas nodrošinātu sabiedrībai un jebkuram interesentam aktuālo informāciju par Latvijas augstākās izglītības iestādēm, tās piedāvātajām studiju programmām un studiju virzieniem. Daļa no reģistrā iekļautajiem datiem ir pieejama angļu valodā, tādējādi to var izmantot arī ārvalstu interesenti, lai iegūtu informāciju par studiju iespējām Latvijā. Vienlaikus Studiju virzienu reģistra publiskošana angļu valodā sekmē Latvijas augstākās izglītības salīdzināšanas un atzišanas iespējas ārvalstīs.

Uzturot Studiju virzienu reģistru, 2014. gadā:

- Veikta augstākās izglītības akreditācijas informācijas ievade Studiju virzienu reģistrā, kā arī nodrošināta tā tehniskā pilnveide un uzturēšana;
- Izskatītas 94 sūdzības/iesniegumi par augstskolu un koledžas darbību;
- 2014. gadā Latvijā darbojās 33 augstskolas (17 valsts augstskolas un 16 privātās augstskolas) un 28 koledžas (19 valsts un 9 – privātās koledžas);
- 2014. gadā likvidēta 1 augstskolas filiāle.

2.2.2. Izglītības programmu licencēšana

2014. gadā kvalitātes dienests nodrošināja vispārējās izglītības un profesionālās izglītības programmu licencēšanu Ministru kabineta 14.07.2009. noteikumos Nr.775 „Vispārējās un profesionālās izglītības programmu licencēšanas kārtība”, Ministru kabineta 02.12.2008. noteikumos Nr.990 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju” un kvalitātes dienesta 22.07.2014. iekšējos noteikumos Nr.11 „Vispārējās un profesionālās izglītības programmu licencēšanas norises kārtība” noteiktajā kārtībā.

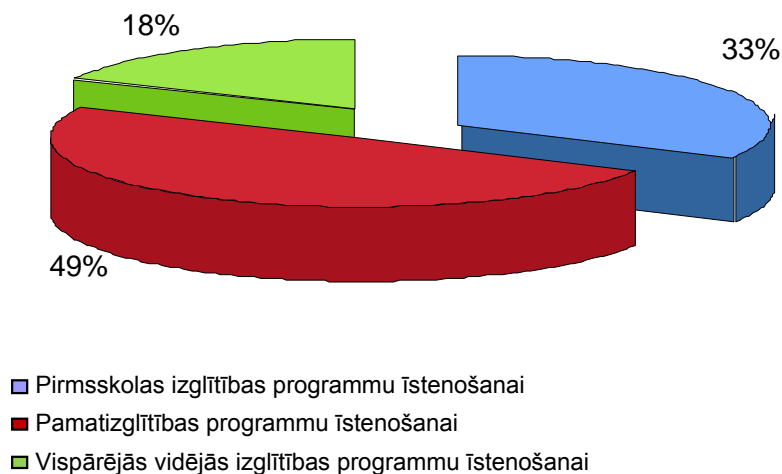
Izglītības programmu, to grozījumu izvērtēšanu un licencēšanu kvalitātes dienests veic atbilstoši Ministru kabineta 21.05.2013. noteikumos Nr.281 „Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu, mācību priekšmetu standartiem un izglītības programmu paraugiem”, Ministru kabineta 12.08.2014. noteikumos Nr.468 „Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu, pamatizglītības mācību priekšmetu standartiem un pamatizglītības programmu paraugiem” (turpmāk – valsts vispārējās izglītības standarti), Ministru kabineta 31.07.2012. noteikumos Nr.533 „Noteikumi par valsts pirmsskolas izglītības vadlīnijām” (turpmāk – vadlīnijas), Ministru kabineta 18.05.2010. noteikumos Nr.461 „Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību”, Ministru kabineta 27.07.2000. noteikumos Nr.211 „Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu” un Izglītības un zinātnes ministrijas 11.10.2010. iekšējos noteikumos Nr.22 „Profesionālās izglītības programmu izstrādes kārtība” noteiktajam, kā arī ievērojot katras konkrētas profesijas standartu un nozaru organizāciju atzinumus.

Vispārējās izglītības programmu licencēšana

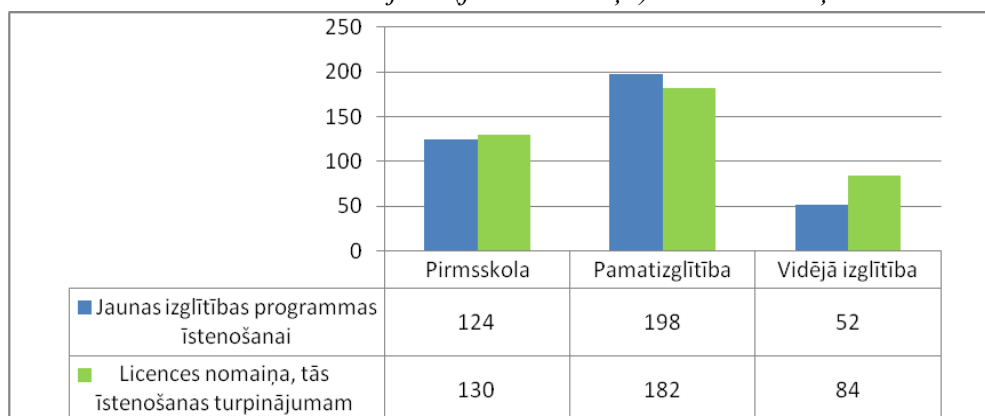
2014. gadā izdotas 770 licences vispārējās izglītības programmu īstenošanai, t.sk. 254 (33%) licences pirmsskolas izglītības programmu, 380 (49%) – pamatizglītības programmu un 136 (18%) – vispārējās vidējās izglītības programmu īstenošanai. (sk. 4. un 5. attēlu). 374 (49% no 770) izsniegtas jaunas izglītības programmas īstenošanai, savukārt 396 (51%) gadījumos licences nomainītas sakarā ar būtiskiem grozījumiem dokumentos, uz kuru pamata izsniegta iepriekšējā licence (piemēram, dibinātāja maiņa, īstenošanas vietas maiņa vai papildināšana u.c.).

2014. gadā sagatavoto licenču daudzums, salīdzinot ar iepriekšējo periodu, ir samazinājies, jo iepriekšējos gados izdoto licenču skaitu noteica vairāki ārējie faktori (t.sk. administratīvi teritoriālā reforma, vadlīniju apstiprināšana, jaunu valsts vispārējās izglītības standartu pieņemšana u.c.).

2014. gadā licencētās vispārējās izglītības programmas

Izdoto licenču sadalījums (jauna/nomaina) atbilstoši mērķim

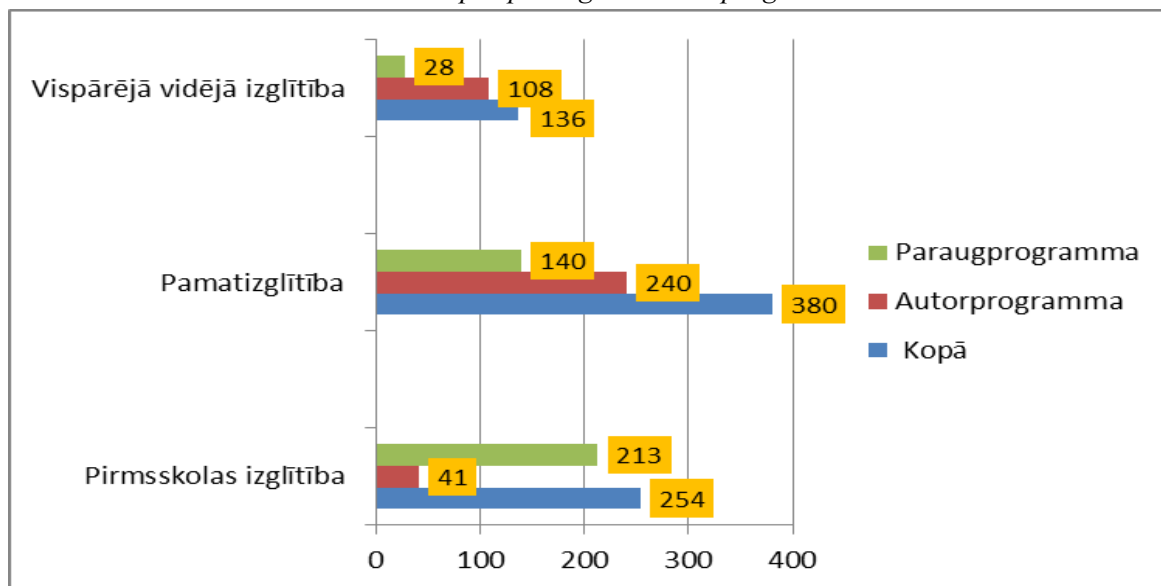
No 254 licencētajām pirmsskolas izglītības programmām 41 (16%) ir autorprogramma, bet 213 (84%) – sagatavotas atbilstoši apstiprinātajam paraugam, pamatizglītībā 240 (63%) no 380 ir autorprogrammas, bet 140 (37%) atbilst apstiprinātajam paraugam, savukārt vidējā izglītībā 108 (79%) no 136 licencētas kā autorprogrammas, bet 28 (21%) – īstenošanai pēc noteiktā parauga (sk. 6. attēlu).

Izglītības iestādes, izstrādājot savas autorprogrammas vidējās izglītības pakāpē, ir izmantojušas normatīvajos aktos noteiktās tiesības samazināt vai palielināt konkrētiem mācību priekšmetiem paredzēto stundu skaitu, patstāvīgi noteikt mācību stundu sadalījumu trijos mācību gados, kā arī tiesības iekļaut programmā valsts vispārējās izglītības standartā neminētus mācību priekšmetus (šādu mācību priekšmetu programma jāaskaņo ar Valsts izglītības satura centru), piemēram: „Bērnu aprūpe un uzraudzība”, „Matemātiskā analīze”, „Komerccinības”, „Lietišķā angļu valoda”, „Projektu vadība”, „Biznesa angļu valoda”, „Komerccarbība”, „Attīstības psiholoģija”.

„Uzņēmējdarbība”, „Ievads tūrismā”, „Tūrisma mārketing”, „Viesmīlības nozares pamati”, „Hipoloģija” u.c.

6. attēls

Pārskats par 2014. gadā licencētajām izglītības programmām:
īstenošanai pēc parauga vai autorprogramma

Speciālās izglītības programmu īstenošanai 2014. gadā izdotas 225 (29% no 770) licences, t.sk. 63 licences speciālās pirmsskolas izglītības programmu īstenošanai, 157 – speciālās pamatzglītības programmu un 5 – speciālās vidējās izglītības programmas īstenošanai.

Speciālajā pirmsskolas izglītībā tāpat kā iepriekšējos pārskata periodos lielākais licenču skaits (18) izdots speciālās pirmsskolas izglītības programmām izglītojamajiem ar valodas attīstības traucējumiem un programmām izglītojamajiem ar jauktiem attīstības traucējumiem (21). Savukārt speciālajā pamatzglītībā lielākais licenču skaits (60) izdots programmām izglītojamajiem ar mācīšanās traucējumiem un programmām izglītojamajiem ar garīgās attīstības traucējumiem (51).

Vispārējās izglītības mazākumtautību izglītības programmu īstenošanai izdotas 70 licences, kas ir 9% no visām 2014. gadā licencētajām izglītības programmām (t.sk. 23 mazākumtautību pirmsskolas izglītības programmas, 21 mazākumtautību pamatzglītības programma, 26 mazākumtautību vispārējās vidējās izglītības programmas).

2014. gadā veikta 349 vispārējās izglītības programmu aktualizēšana atbilstoši jaunajiem valsts vispārējās izglītības standartiem vai vadlīnijām, veicot grozījumus izglītības programmu īstenošanas plānos un to saturā. Informācija par izglītības programmas aktualizēšanu ievadīta VIIS, atstājot spēkā iepriekš izdoto licenci līdz tajā norādītajam termiņam.

Aizstāvot bērnu tiesības uz drošu vidi, 2 privātajām pirmsskolas izglītības iestādēm anulētas 3 licences pirmsskolas izglītības programmu īstenošanai konkrētā adresē, jo pirmsskolas ēkas un izglītības procesa nodrošinājums neatbilda normatīvo aktu prasībām. Pārskata periodā sadarbībā ar Rīgas pilsētas būvvaldi pastiprināti tika izvērtēta izglītības iestāžu sniegtā informācija par telpu atbilstību izglītības programmu īstenošanai.

2014. gadā tika izvērtēta 102 izglītības iestāžu 273 izglītības programmu īstenošanas atbilstība licencētajai vispārējās izglītības programmai. Izvērtēšana pamatojās uz VIIS ievadīto informāciju

par izglītības iestādē īstenotajām izglītības programmām, izglītības programmu īstenošanas plāna atbilstību valsts vispārējās izglītības standartam un licencētajā izglītības programmām, pedagoģiskā procesa organizāciju izglītības programmas īstenošanai (apvienotās klases, vispārējās izglītības iestādē integrētie izglītojamie ar speciālajām vajadzībām), izglītojamo slodzes atbilstību Vispārējās izglītības likumā noteiktajam, izglītības iestādes veiktajām darbībām saistībā ar grozījumiem izglītības programmu īstenošanas plānos. Sniedzot izglītības iestādēm atbalstu un argumentētu konstatēto neatbilstību pamatojumu, tika nodrošināta VIIS ievadītās informācijas precizēšana un uzlabošana.

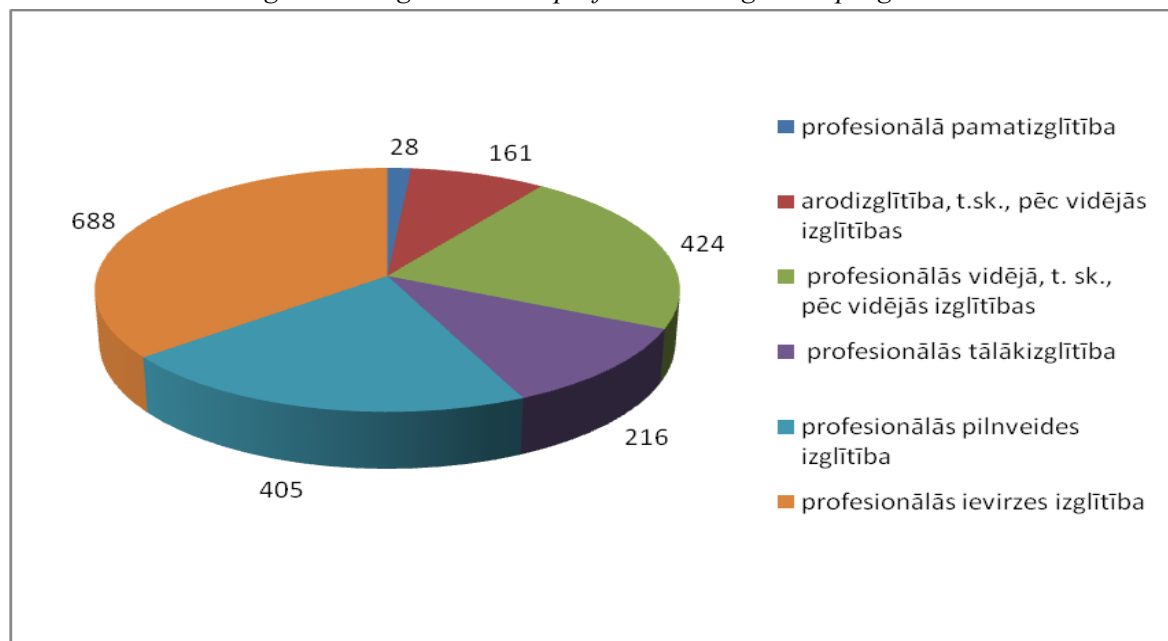
Profesionālās izglītības programmu licencēšana

2014. gadā izdotas 1922 licences profesionālās izglītības programmu īstenošanai (sk.7. attēlu), no tām:

- profesionālās pamatizglītības programmām – 28;
- arodizglītības programmām, t.sk. pēc vidējās izglītības – 161;
- profesionālās vidējās izglītības programmām, t.sk. pēc vidējās izglītības – 424;
- profesionālās tālākizglītības programmām – 216;
- profesionālās pilnveides programmām – 405;
- profesionālās ievirzes izglītības programmām – 688.

7. attēls

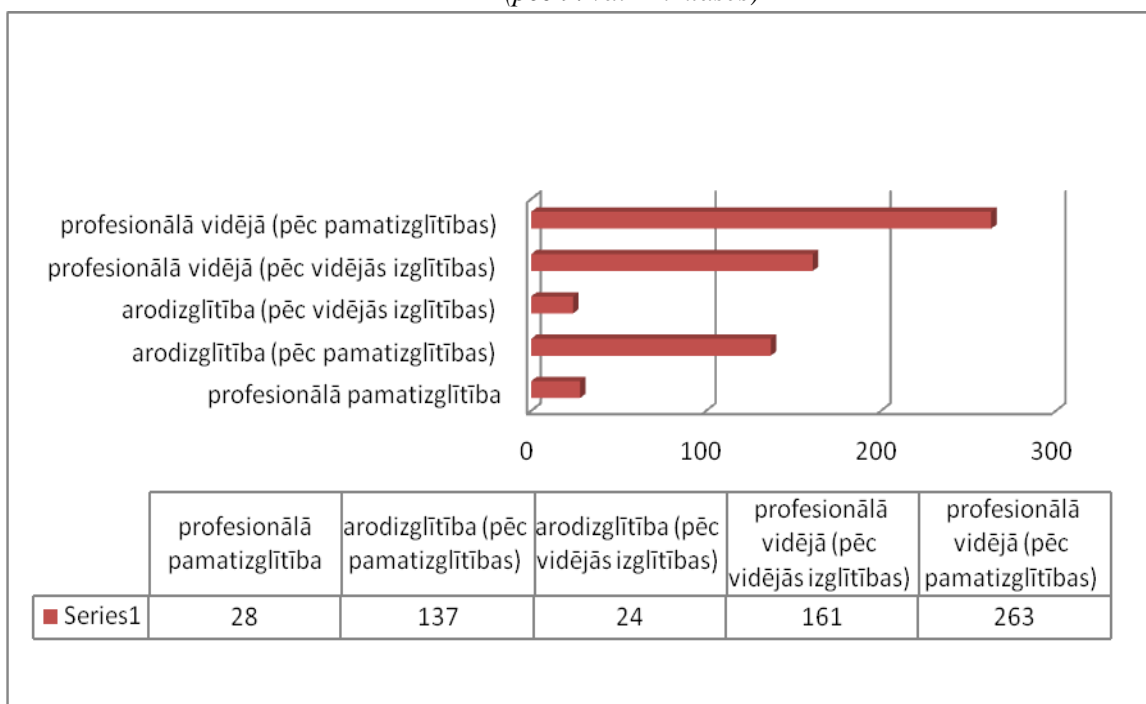
2014. gadā izsniegtās licences profesionālās izglītības programmām

Izvērtējot profesionālās izglītības programmu licencēšanas procesu, jāsecina, ka profesionālās pamatizglītības programmu īstenošanai izsniegto licenču skaits ir samazinājies (skat. 8.attēlu) no 81 licences 2013. gadā līdz 28 licencēm 2014. gadā. Tas skaidrojams ar nelielu darba tirgus pieprasījumu pēc absolventiem ar zema līmeņa kvalifikāciju.

Lielāku vērību valsts un pašvaldību dibinātās profesionālās izglītības iestādes ir pievērsušas profesionālās vidējās izglītības programmu licencēšanai (2013. gadā izsniegtas 378 licences; 2014. gadā – 424), t.sk. palielinājies arī licenču skaits programmām, kurās izglītojamie sāk mācīties pēc vidējās izglītības, tādējādi 1,5 gadu līdz 2 gadu laikā iegūstot profesionālo vidējo izglītību (2013. gadā izsniegtas 136 licences, 2014. gadā – 161).

2014. gadā licencētās sākotnējās profesionālās izglītības programmas
(pēc 9. vai 12. klases)

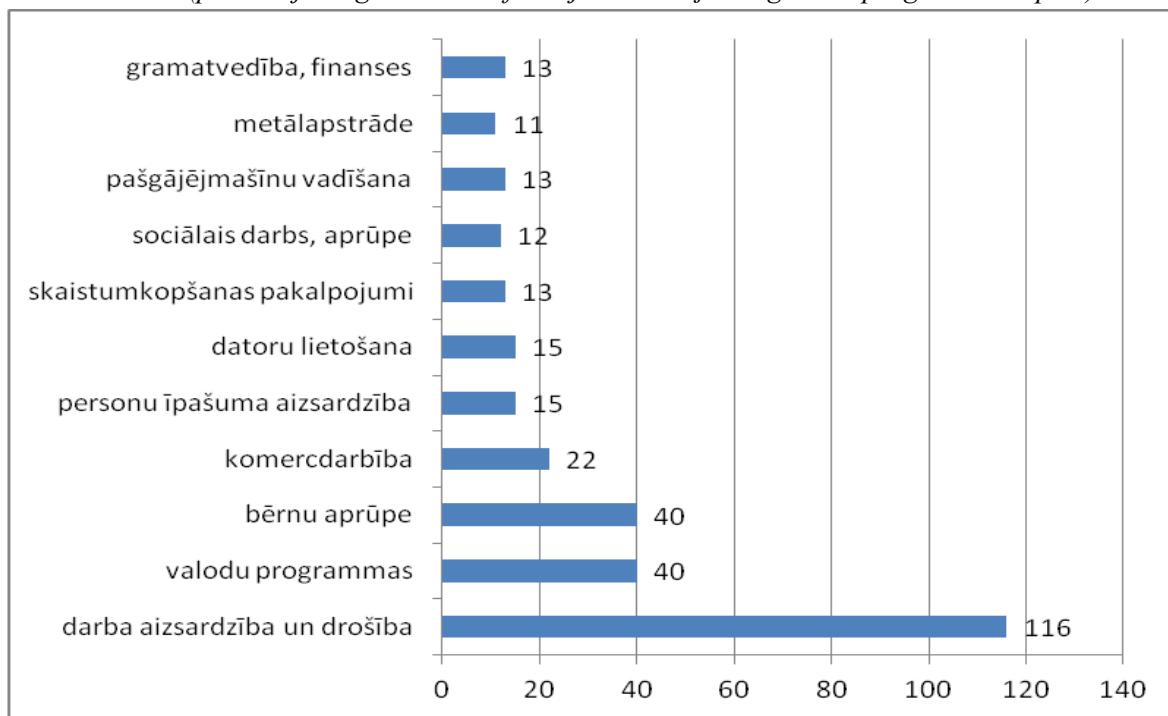
2014. gadā ir palielinājies privātpersonu dibināto izglītības iestāžu licencēto profesionālās tālākizglītības programmu skaits (73% no izsniegtajām licencēm), salīdzinot ar valsts un pašvaldību dibināto izglītības iestāžu licencēto profesionālo tālākizglītības programmu skaitu (27% no izsniegtajām licencēm). Tas pamatā ir saistīts ar Nodarbinātības valsts aģentūras izsludinātajiem iepirkumiem izglītības pakalpojumu sniegšanai darbaspēka konkurences paaugstināšanai un privāto izglītības iestāžu spēju efektīvi un ātri pielāgoties mainīgajām darba tirgus prasībām.

Tā kā 2014. gadā Latvijas Nacionālais kultūras centrs turpināja darbu pie mūzikas, mākslas un dejas profesionālās ievirzes izglītības programmu izstrādes, kvalitātes dienests no 688 profesionālās ievirzes izglītības programmām izsniegtajām licencēm 67% izsniedzis tieši minēto, ar mākslu saistīto, izglītības programmu īstenošanai.

2014. gada 26. septembrī stājās spēkā grozījumi Ministru kabineta 02.12.2008. noteikumos Nr.990 „Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”, nosakot vairākas izmaiņas izglītības programmas kodu sistēmā. Pirmkārt, kods jāpapildina ar astoto ciparu, kas norāda izglītības programmas īstenošanas formu – klātie (1), neklātie (3), tālmācība (4), otrkārt, viengadīgām arodizglītības programmām, kurās mācības sāk pēc vidējās izglītības pabeigšanas, izglītības programmas koda pirmie divi cipari jāpapildina ar burtu (nosakot koda sākumu – 32a). Tādēļ 2014. gadā lielākā daļa – 53% licenču – tika izsniegtas, grozot iepriekš izsniegtās licences, un tikai 47% licenču izsniegti jaunu izglītības programmu īstenošanai (2013. gadā – 66%).

Pēdējos divos gados ir konstatēta samērā liela valsts, pašvaldību un privāto izglītības iestāžu interese par profesionālās pilnveides izglītības programmu izstrādi. Līdz ar to ir pieaudzis izsniegto licenču skaits profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanai (Skat. 9. attēlu). Ja 2013. gadā tika licencētas 242 profesionālās pilnveides izglītības programmas, tad 2013. gadā – 437 profesionālās un 2014. gadā – 405 profesionālās pilnveides programmas.

2014. gadā vairāk licencētās profesionālas pilnveides izglītības programmas
(pa Latvijas izglītības klasifikācijā noteiktajām izglītības programmu kopām)

Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, populārāko kvalifikāciju ziņā nav vērojamas būtiskas izmaiņas. Pieprasītākās joprojām ir izglītības programmas, kas ļauj iegūt kvalifikāciju darbam šādās profesijās: pavārs, pavāra palīgs, konditors, konditora palīgs, ēdināšanas pakalpojumu speciālists, galdnieks, automehāniķis, mājkalpotājs, sekretārs, lietvedis, klientu apkalpošanas speciālists, viesmīlības pakalpojumu speciālists, ekotūrisma speciālists, frizieris, galdnieka palīgs, grāmatvedis, elektrotehniķis, automehāniķis, autoelektriķis, apdares darbu tehniķis, būvstrādnieks, datorsistēmu tehniķis, lokmetinātājs u.c. Kultūras nozarē populārākās kvalifikācijas ir mūziķis un dizaina speciālists (ar specializācijām).

2.2.3. Izglītības kvalitātes novērtēšana un nodrošināšana

Izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšana (akreditācija)

Vispārīga informācija

Pārskata gadā Izglītības kvalitātes valsts dienests turpināja vispārējas izglītības un profesionālās izglītības programmu īstenošanas, kā arī izglītības iestāžu un eksaminācijas centru darbības kvalitātes vērtēšanas procesu (skat. 8.tabulu). Latvijā izglītības kvalitātes vērtēšana tiek veidota iespējami demokrātiska un caurskatāma, ieviešot savstarpēji saistītu izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes ārkārtējo (akreditācija) un iekšējo (pašnovērtējums) novērtēšanas kompleksu. Izglītības kvalitātes iekšējā vērtēšana jeb pašnovērtējums ir izglītības iestādes pašas pārskats par plānoto un izdarīto darbu visās jomās, kuru veidojot ir iespēja objektīvi analizēt savu darbu, apzināties pozitīvos aspektus, pamanīt nepieciešamos uzlabojumus un savlaicīgi uz tiem reaģēt, noteikt prioritātes, izvirzīt mērķus, plānot to īstenošanas laiku, iesaistīt un

motivēt visu izglītības iestādes kolektīvu, skolēnus, vecākus un izglītības iestādes dibinātāju uzņemties atbildību par skolas darba nepārtrauktu uzlabošanu.

Ārējo – akreditācijas – procesu vispārējā izglītībā un profesionālajā izglītībā īsteno kvalitātes dienests, pamatojoties uz Ministru kabineta 14.09.2010. noteikumiem Nr.852 „Kārtība, kādā akreditē vispārējās un profesionālās izglītības programmas, izglītības iestādes un eksaminācijas centrus”. Ja izglītības iestāde vai izglītības programma iepriekš akreditēta uz sešiem gadiem, kvalitātes dienests, izvērtējot iepriekšējās akreditācijas rezultātus, izglītojamo pēdējo divu gadu vidējos sasniegumus valsts pārbaudes darbos un izglītības iestādes pašnovērtējuma ziņojumā norādīto informāciju, var pieņemt lēmumu par kārtējo akreditāciju uz sešiem gadiem vai akreditācijas procesa uzsākšanu ar ārējo kvalitātes vērtēšanas ekspertu piesaisti.

Galvenie iemesli ekspertu komisijas iesaistei akreditācija procesā ir

- 1) normatīvo aktu pārkāpumi izglītības iestādē: izglītības programma nav akreditēta divu gadu laikā no tās īstenošanas uzsākšanas dienas, izglītības iestāde ir izsniegusi izglītojamajam apliecību vai atestātu par neakreditētas izglītības programmas apguvi;
- 2) kvalitātes dienesta Uzraudzības departamenta veiktajās pārbaudēs konstatētie pārkāpumi, sūdzības par bērnu (izglītojamo) tiesību neievērošanā;
- 3) zemi izglītojamo mācību sasniegumi ikdienas darbā un pēdējo divu gadu valsts pārbaudes darbos;
- 4) izglītības iestādei ir beigusies akreditācija vai tā ir nokavējusi akreditācijas termiņu.

7. tabula

Kopējais 2014. gadā veikto vispārējās izglītības un profesionālās izglītības programmu, izglītības iestāžu un eksaminācijas centru akreditāciju skaits

Akreditācijas veids	Skaits
Vispārējās izglītības iestāžu akreditācija	211
Vispārējās izglītības programmu akreditāciju skaits	958
Vispārējās izglītības programmu akreditāciju atteikums	1
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija	36
Kopā akreditētās profesionālās izglītības programmas	614
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā	42
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija profesionālās ievirzes izglītības programmu īstenošanā	126
Profesionālās izglītības programmu akreditāciju atteikums	2
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācijas atteikums profesionālās pilnveides izglītības programmās	2
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācijas atteikums profesionālās ievirzes izglītības programmās	0

Akreditācija ar ekspertu komisiju

Akreditācijas eksperti izglītības iestāžu darbību un izglītības programmu īstenošanas kvalitāti vērtē 7 jomās – mācību saturs, mācīšana un mācīšanās, izglītojamo sasniegumi, atbalsts izglītojamiem, iestādes vide, iestādes resursi, iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana, izvirzot tām atbilstošus kritērijus un apakškritērijus. Vērtējumi (nepietiekami, pietiekami, labi, ļoti labi) un ieteikumi skolas darba uzlabošanai tiek apkopoti akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumā. Tajā iekļautā informācija balstīta uz akreditācijas metodiku, mācību priekšmetu stundu un nodarbību vērošanu, dokumentu izpēti, intervijām un sarunām ar izglītojamajiem, pedagogiem,

vecākiem, izglītības iestāžu atbalsta personālu, anketēšanas rezultātiem un pašnovērtējuma ziņojumā ietverto informāciju. Akreditācijas eksperti ziņojumā norāda izglītības iestādes darbības un/vai izglītības programmas īstenošanas pozitīvos virzienus, kā arī ieteikumus izglītības iestādes darbības un/vai izglītības programmas īstenošanas uzlabošanai.

Ekspertu ziņojumi un priekšlikumi tiek izskatīti Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru un izglītības programmu akreditācijas komisijā, kas sniedz kvalitātes dienestam priekšlikumu pieņemt lēmumu par akreditāciju vai akreditācijas atteikumu.

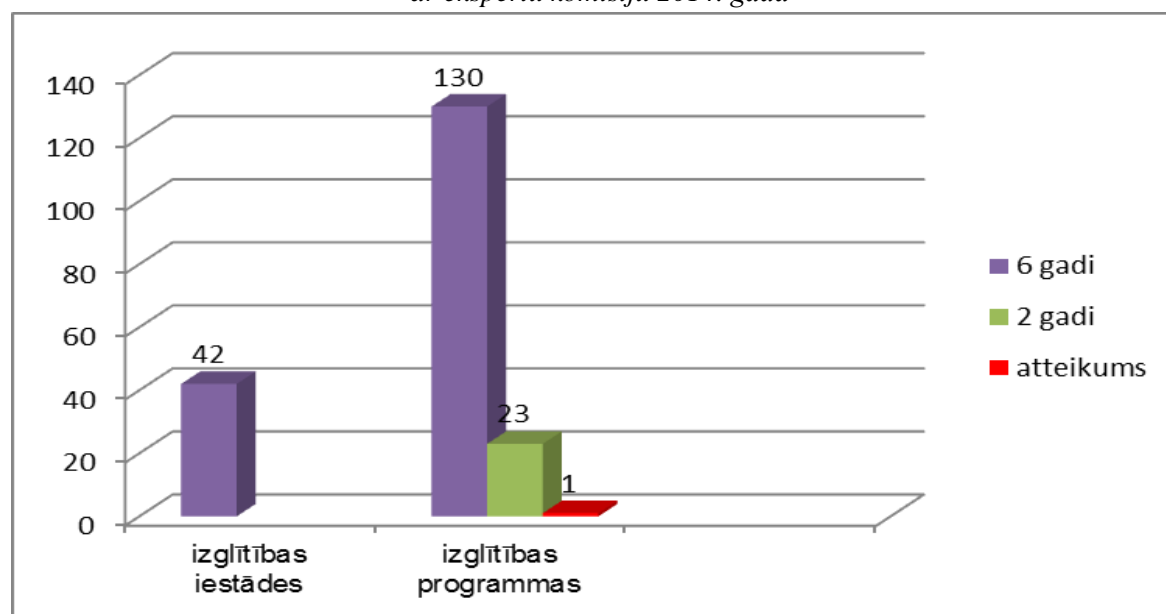
Vispārējās izglītības iestāžu akreditācija ar ekspertu komisiju

2014. gadā kvalitātes dienests organizēja 42 vispārējās izglītības iestāžu darbības un 154 izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanas procesu, iesaistot ekspertu komisiju (skat. 10. attēlu). Visas vispārējās izglītības iestādes, kuru kvalitāti vērtēja ekspertu komisija, tika akreditētas uz sešiem gadiem, nevienai izglītības iestādei akreditācija netika atteikta. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, šis rādītājs ir uzlabojies, jo 2013. gadā 2 izglītības iestādēm akreditācija tika atteikta. Tā kā izglītības iestādes tiek akreditētas uz sešiem gadiem, bet izglītības programmas var akreditēt arī uz diviem gadiem, 2014. gadā bija jauna tendence, ka akreditācijai tiek atsevišķi pieteikta tikai izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšana. No 154 akreditētajām vispārējās izglītības programmām 130 akreditētas uz sešiem gadiem, 23 – uz diviem gadiem, 1 – akreditācija atteikta.

Salīdzinot ar 2013. gadu, 2014. gadā akreditēto pašvaldības izglītības iestāžu skaits (33) ir samazinājies par 21%, bet privāto izglītības iestāžu skaits (9) ir palielinājies par 28%. 2014. gadā akreditācijai nebija pieteikta neviena valsts dibināta izglītības iestāde. Savukārt 136 no 154 akreditētajām izglītības programmām tiek īstenotas pašvaldības dibinātās izglītības iestādēs, 17 – privātās izglītības iestādēs un 1 – valsts dibinātā izglītības iestādē.

10. attēls

Vispārējās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācija ar ekspertu komisiju 2014. gadā

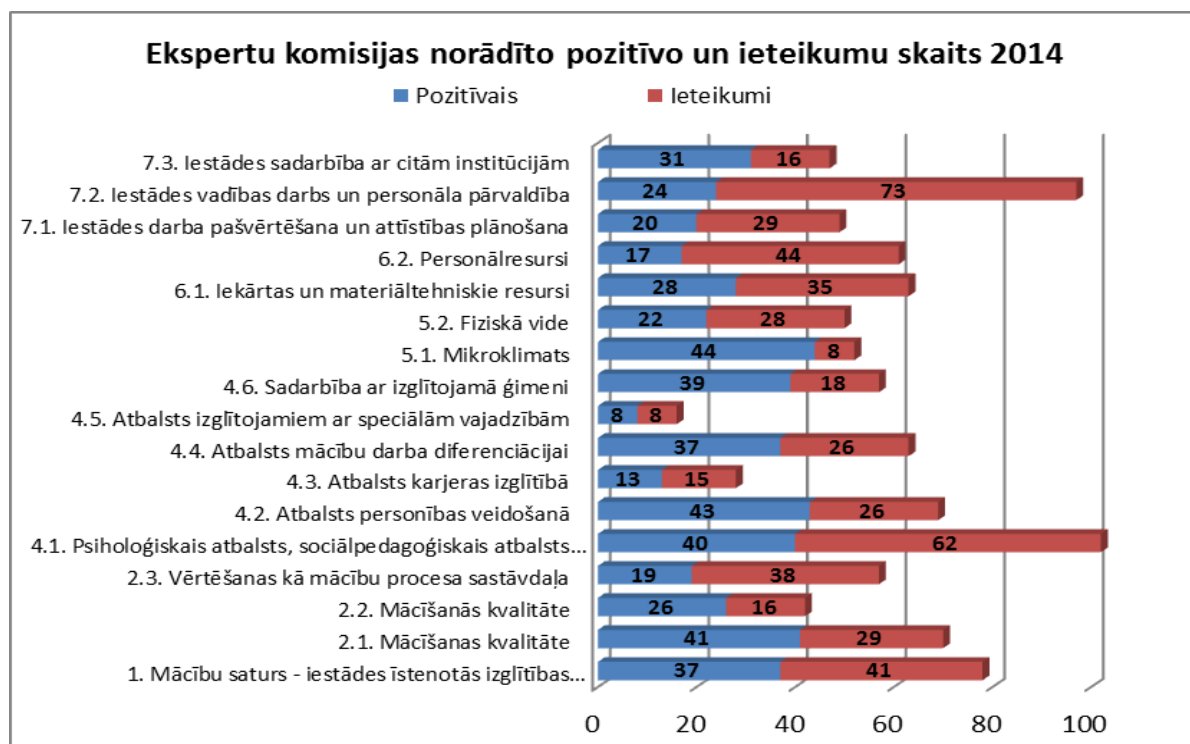

33 pārskata periodā akreditētajās izglītības iestādēs izglītības programmu īstenošanas mācībvaloda ir latviešu valoda, 9 – mācībvaloda ir latviešu valoda un mazākumtautību valoda. 107 no

akreditētajām 154 izglītības programmām mācības notiek latviešu valodā, bet 47 – latviešu valodā un mazākumtautību valodā.

Visvairāk ieteikumu ekspertu komisijas sniegušas kritērijā „Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība” (73 jeb 14%), „Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)” (62 jeb 12%), „Personālrесursi” (44 jeb 9%) un „Mācību saturs – izglītības iestādes īstenotās izglītības programmas” (41 jeb 8%) (skat. 11. attēlu).

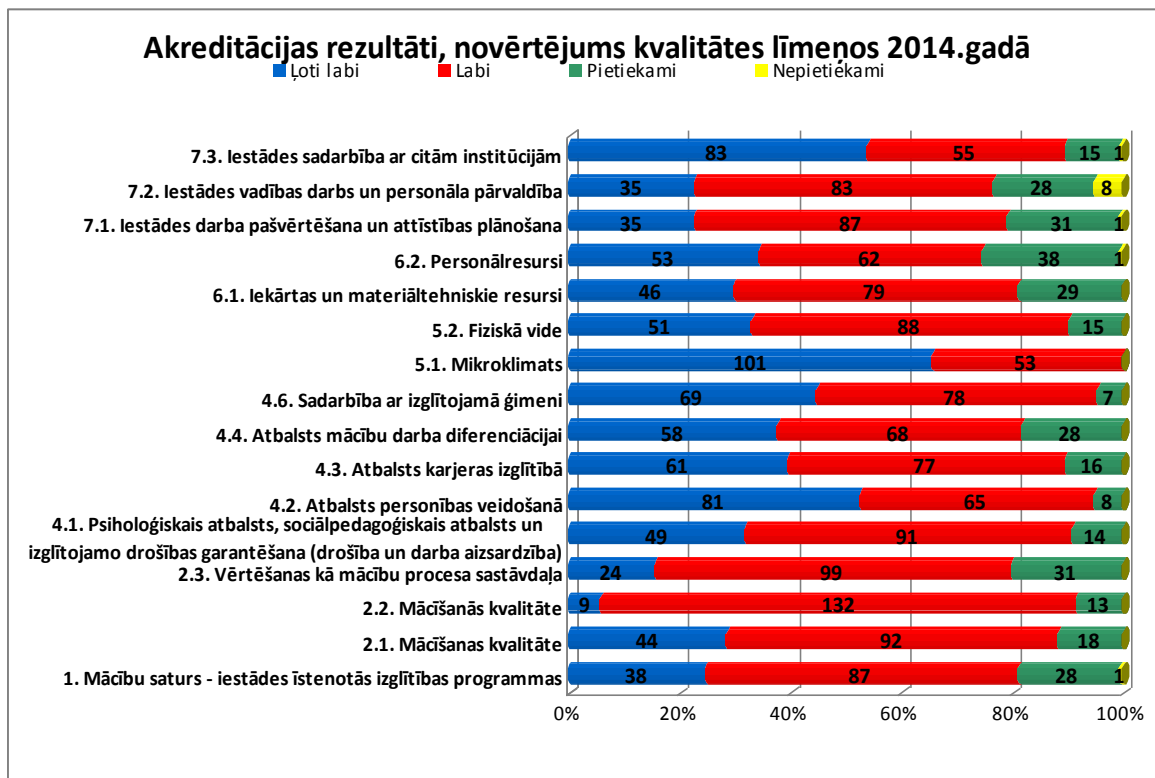
11. attēls

Analizējot izglītības iestādes un/vai programmas kritēriju novērtējumus, 2014. gadā visvairāk pozitīvu vērtējumu ir attiecībā uz kritērijiem „Mikroklimats” (100% – „labi” un „ļoti labi”), „Sadarbība ar izglītojamā ģimeni” (96% – „labi” un „ļoti labi”) un „Atbalsts personības veidošanā” (95% – „labi” un „ļoti labi”). Savukārt ar „nepietiekami” eksperti visbiežāk novērtējuši kritēriju „Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība” (8 jeb 5%) (skat. 12. attēlu).

Akreditācijas ekspertu komisijas ziņojumos minēti arī vairāki būtiski uzdevumi, kas jāveic vispārējās izglītības iestādēm, lai uzlabotu darba kvalitāti:

- savlaicīgi jāaktualizē izglītības programmu saturs atbilstoši normatīvo aktu prasībām;
- jāpaaugstina izglītības iestāžu vadītāju kompetence vadības un personāla pārvaldības jomā;
- izglītības iestāžu vadītājiem jānodrošina, ka mācību procesu īsteno pedagogi ar normatīvajiem aktiem atbilstošu izglītību un profesionālo kvalifikāciju;
- jānodrošina atbalsta personāls kvalitatīvai mācību procesa organizēšanai, it īpaši darbam ar izglītojamajiem ar speciālām vajadzībām;
- savlaicīgi jāplāno un jāīsteno pedagogu profesionālās kompetences pilnveide;
- regulāri jāaktualizē dati Valsts izglītības informācijas sistēmā;
- jāveic objektīvs izglītības iestādes darba pašnovērtējums.

Profesionālās izglītības programmu akreditācija ar ekspertu komisiju

Latvijas profesionālajai izglītībai raksturīga izglītības iestāžu daudzveidība (profesionālā pamatskola, arodskola, profesionālā vidusskola, tehnikums un koledža, profesionālās tālākizglītības un pilnveides izglītības iestādes, profesionālās ievirzes izglītības iestādes) un plašs īstenoto profesionālās izglītības programmu klāsts.

2014. gadā vairākos politikas plānošanas dokumentos tika akcentēta nepieciešamība veikt reformas, veidojot Latvijas darba tirgus pieprasījumam atbilstošu profesionālās izglītības sistēmu. Piemēram, viens no Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2014.–2020. gadam mērķiem ir veidot adaptētus spējīgu un konkurētspējīgu profesionālās izglītības sistēmu, vienlaikus, paredzot virkni pasākumu, kuri tuvinās izglītības un darba vidi. Arī Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam minēta nepieciešamība panākt profesionālās izglītības un darba vides sasaisti, kā arī izglītības satura atbilstību mainīgajam pieprasījumam pēc noteiktām prasmēm.

Lai sasniegtu plānošanas dokumentos noteiktos mērķus, Latvijas profesionālās izglītības sistēmā 2014. gadā tika veikta:

- valsts un pašvaldību dibināto profesionālās izglītības iestāžu tīkla optimizācija atbilstoši paredzamajam izglītojamo skaitam, izglītības iestāžu kapacitātei un piepildījumam, kā arī ēku un to platību racionālas izmantošanas iespējām;
- profesiju standartu izstrāde un aktualizēšana;
- profesionālās izglītības satura pārskatīšana, piemērojot to tautsaimniecības nozaru izpētes rezultātiem un vajadzībām.

Gan profesionālās izglītības nevienlīdzība, gan sāktās reformas ietekmējušas profesionālās izglītības iestāžu darbības un profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanu.

Pirmkārt, lielā skaitā izglītības iestāžu un izglītības programmu reformu rezultātā tika veiktas būtiskas izmaiņas, otrkārt, lai pilnvērtīgi novērtētu profesionālās izglītības kvalitāti, akreditācijas ekspertiem un komisijai bija aktīvi jāseko līdzi izmaiņām profesiju standartos un izglītības programmu saturā.

2014. gadā kvalitātes dienests organizēja 8 profesionālās izglītības iestāžu, kā arī 267 profesionālās izglītības, profesionālās ievirzes un profesionālās pilnveides programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanu ar akreditācijas ekspertu komisiju. Akreditācija atteikta 2 izglītības iestādēm 2 profesionālās pilnveides programmu īstenošanā (skat. 8. tabulu un 13. attēlu).

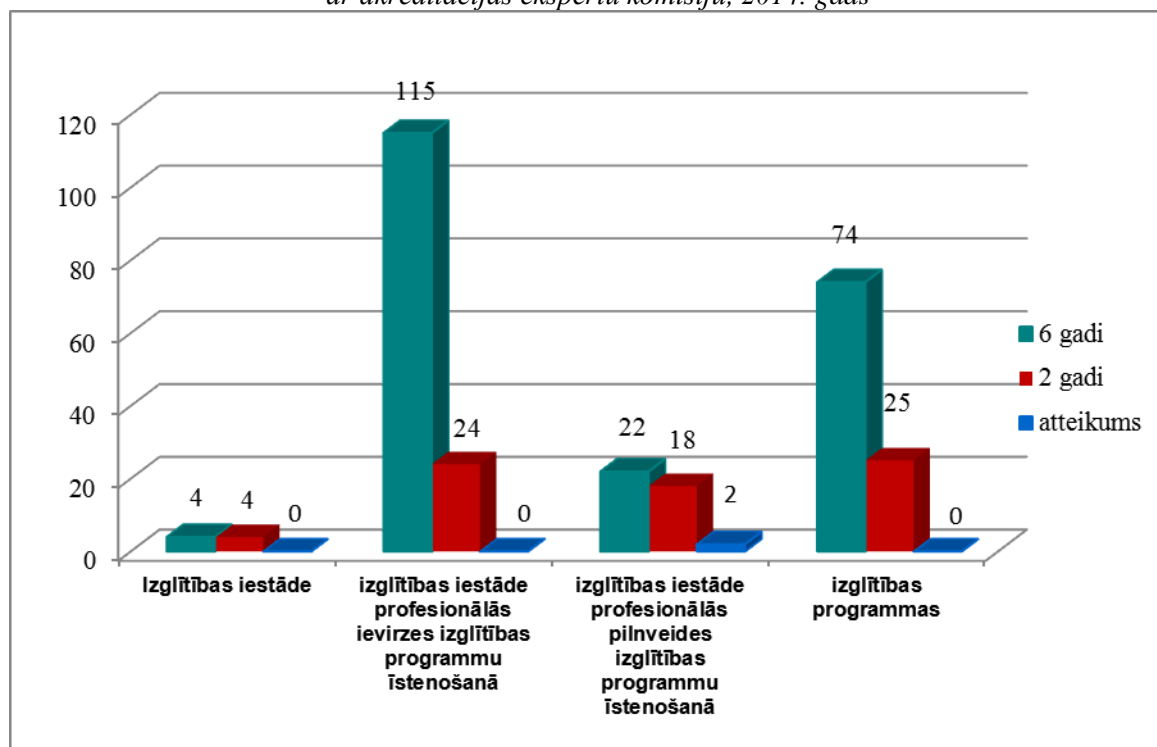
8. tabula

Profesionālās izglītības iestāžu un izglītības programmu akreditācija ar ekspertu komisiju 2014. gadā

Akreditācijas veids	Skaitis
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija	8
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija profesionālās pilnveides izglītības programmu īstenošanā	42
Profesionālās izglītības iestāžu akreditācija profesionālās ievirzes izglītības programmu īstenošanā	126
Citu profesionālās izglītības programmu akreditācija	99

13. attēls

Profesionālās izglītības programmu, izglītības iestāžu akreditācija ar akreditācijas ekspertu komisiju, 2014. gads

Vērtējot profesionālās izglītības iestāžu darbības un profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitāti, akreditācijas ekspertu komisijas sniegušas 1873 ieteikumus par nepieciešamajiem uzlabojumiem.

Visvairāk ieteikumu (skat. 14. attēlu) ir attiecībā uz kritērijiem „Iekārtas un materiāltehniskie resursi” (374 jeb 20%), „Mācīšanas kvalitāte” (302 jeb 16%), „Mācību saturs – Iestādes īstenotās

izglītības programmas” (176 jeb 9%) un „Iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana” (165 jeb 9%). Tas liecina, ka šajās jomās nepieciešams veikt uzlabojumus. Lai gan 2014. gadā tika pievērsta īpaša uzmanība drošas vides veidošanai izglītības iestādēs, salīdzinoši maz (tikai 50 jeb 3%) ir ieteikumu attiecībā uz kritēriju „Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts un izglītojamo drošības garantēšana (drošība un darba aizsardzība)”.

14. attēls

Akreditācijas ekspertu komisijas ieteikumi profesionālā izglītībā (skaits)

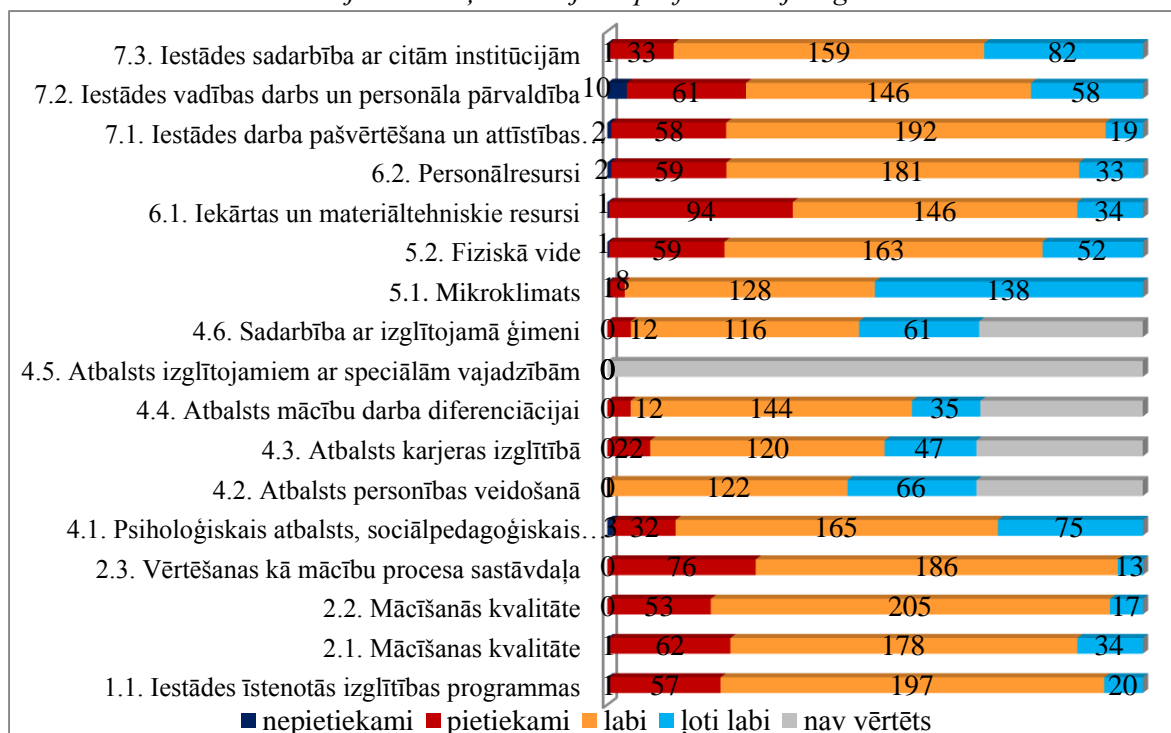

Ekspertu sniegtie pozitīvie komentāri par profesionālās izglītības iestādēm, kuras akreditētas uz sešiem gadiem, liecina, ka izglītības kvalitāti veicina labvēlīgs mikroklīmats, sakārtota infrastruktūra, mūsdienīga un pievilcīga mācību vide, regulāra informācijas apmaiņa ar izglītojamiem un vecākiem par izglītības procesa aktualitātēm, veiksmīga un aktīva atbalsta personāla iesaistīšana, kā arī laba sadarbība ar darba devējiem prakšu īstenošanā un izglītojamiem sniegtās iespējas piedalīties dažādās reģiona, valsts un starptautiskajās sacensībās, konkursos, izstādēs u.c.

Salīdzinot akreditācijas rezultātus 2013. un 2014. gadā, var secināt, ka uzlabojusies akreditācijai pieteikto profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitāte, jo visos kritērijos kopā saņemto nepietiekamo novērtējumu skaits no 50 2013. gadā ir samazinājies uz 23 2014. gadā. Piemēram, kritērijā „Iestādes īstenošanās izglītības programmas” 2014. gadā 197 (72%) gadījumos saņemts vērtējuma līmenis „labi” un tikai vienā gadījumā – „nepietiekami”, savukārt 2013. gadā bija 6 nepietiekami vērtējumi un 163 – „labi”. Izglītības iestādes ir pilnveidojušas arī mācību sasniegumu vērtēšanas sistēmu, jo kritērijs „Vērtēšana kā mācību procesa sastāvdaļa” 186 (67%) gadījumos novērtēts ar vērtējuma līmeni „labi”, nevienā – ar „nepietiekami” (2013. gadā bija 157 vērtējumi „labi”, 4 vērtējumi – „nepietiekami”) (skat. 15. attēlu).

Pārskata periodā tikai jomas „Iestādes darba organizācija, vadība un kvalitātes nodrošināšana” kritērijs „Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība” 10 (4%) gadījumos novērtēts ar „nepietiekami”, pārējos kritērijos ir 0–3 vērtējumu „nepietiekami”.

Vērtējumu līmeņu sadalījums profesionālajā izglītībā

Akreditācijas ekspertu ziņojumā norādīto ieteikumu ieviešana

Īstenojot akreditācijas ieteikumu ieviešanas monitoringu, secināms, ka no 2014. gadā vispārējās izglītības iestādēm sniegtajiem 382 ieteikumiem 240 ieteikumi ir izpildīti, 112 – daļēji izpildīti, bet 9 – nav izpildīti. Jāatzīmē, ka visvairāk ieteikumu tika saņemts kritērijos „Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība”, „Psiholoģiskais atbalsts, sociālpedagoģiskais atbalsts ar izglītojamajiem”, „Personālrесursi” un „Iekārtas un materiāltehniskie resursi”, un šajos kritērijos arī konstatēts vislielākais izpildes īpatsvars. Salīdzinot 2013. un 2014. gadu, var secināt, ka neizpildīto ieteikumu skaits ir būtiski samazinājies (2013. gadā no 256 ieteikumiem netika izpildīti 19).

Profesionālās izglītības iestādēm visvairāk ieteikumu ir bijis kritērijos „Iekārtas un materiāltehniskie resursi”, „Mācīšanās kvalitāte”, „Iestādes vadības darbs un personāla pārvaldība”, un „Mācību saturs – iestādes īstenotās programmas”, un lielākā daļa no tiem ir izpildīti.

Analizējot ieteikumu izpildes procesu, jāsecina, ka viens no galvenajiem neizpildīto vai daļēji izpildīto ieteikumu iemesliem joprojām ir izglītības iestāžu nepietiekams finansējums.

ESF projektu īstenošana

Kvalitātes dienests kā sadarbības partneris 2014. gadā turpināja dalību Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektā „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”, stiprinot sadarbību ar 12 nozaru ekspertu padomēm (NEP). Tostarp:

- 1) darbam akreditācijas ekspertu komisijās papildus esošajiem akreditācijas ekspertiem tika piesaistīti 70 jauni nozaru eksperti no darba tirgus vides;
- 2) turpināta ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenču novērtēšanas sistēmas aprobācija;

- 3) turpināta ekspertu apmācība akreditācijas ekspertuursos „Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšana”.

EQAVET – vienoto profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītāju ieviešanas koordinēšana

Kopš Ministru kabineta 23.04.2013. noteikumu Nr.225 „Izglītības kvalitātes valsts dienesta nolikums” stāšanās spēkā 2013. gada 1. maijā kvalitātes dienests koordinē EQAVET un vienoto profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītāju ieviešanu Latvijas profesionālajā izglītībā. Vienotu Eiropas kritēriju ieviešana ir būtiska, lai veicinātu profesionālās izglītības un apmācības attīstību, mūžizglītību, pedagogu un izglītojamo mobilitāti, kā arī sekmētu kvalitātes kultūras ieviešanu un pilnveidi.

Līdzšinējais darbs EQAVET ietvarstruktūras un vienoto profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas rādītāju ieviešanā Latvijā profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības (apmācības) kvalitātes nodrošināšanā norisinājās 2 posmos:

- ✓ no 2013. gada 8. augusta līdz 2014. gada 31. maijam kvalitātes dienests organizēja diskusijas ar ieinteresētajām pusēm par EQAVET ietvarstruktūras un vienoto profesionālās izglītības kvalitātes rādītāju ieviešanu. Diskusiju gaitā tika izzināts visu iesaistīto pušu viedoklis;
- ✓ no 2014. gada 1. jūnija līdz 31. decembrim tika izveidots profesionālās izglītības kvalitātes vērtēšanas sistēmas pilnveides projekts.

2014. gada pavasarī un rudenī kvalitātes dienests organizēja 5 seminārus par EQAVET rādītāju noteikšanu un piemērošanu Latvijas izglītības sistēmā. Semināros piedalījās sadarbības un sociālie partneri no Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, valsts pārvaldes institūciju pārstāvji no Izglītības un zinātnes ministrijas, Valsts ieņēmumu dienesta, Nodarbinātības valsts aģentūras, kā arī Profesionālās izglītības biedrības, nozaru ekspertu padomju pārstāvji, akreditācijas ekspertu komisijas vadītāji un vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu vadītāji. Pēc notikušajām diskusijām tika apkopots visu ieinteresēto pušu viedoklis par EQAVET indikatoru atbilstību Latvijas profesionālās izglītības sistēmai. Diskusiju rezultātā Ministru kabineta noteikumu projektā par izglītības kvalitātes vērtēšanu iekļauti EQAVET rādītāji.

Lai pilnveidotu nacionālās izglītības kvalitātes novērtēšanas sistēmu, 2014. gadā sākts darbs pie izglītības iestāžu un programmu pašnovērtēšanas vadlīnijām vispārējā izglītībā un profesionālajā izglītībā. Šajās vadlīnijās paredzēts iestrādāt arī EQAVET rādītājus.

2014. gada 26. un 27. martā kvalitātes dienesta vadītāja Inita Juhņēviča un Kvalitātes novērtēšanas departamenta pārvaldes vecākā referente Sarmīte Dīķe piedalījās EQAVET 5.gada forumā Atēnās. Forumā tika sniegta plaša informācija par profesionālās izglītības politikas attīstību Eiropā, īpaši akcentējot vienotas izglītības kvalitātes nodrošināšanas kultūras ieviešanu gan nacionālajās izglītības sistēmās, gan Eiropas līmenī, kā arī tika prezentēti un izskatīti jautājumi par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu Eiropas Savienībā.

Sarmīte Dīķe piedalījās arī semināros „EQAVET un pieaugušo izglītības kvalitātes nodrošināšanas pieeja profesionālās tālākizglītības un apmācības kontekstā” Briselē un EQAVET Vadības komitejas sanāksmēs, kurās pārrunāja EQAVET 6. ikgadējā foruma organizēšanu 2015. gada 17. un 18. jūnijā Latvijā.

Savukārt 2014. gada 24. un 25. novembrī kvalitātes dienesta vadītāja vietniece, Licencēšanas un reģistru departamenta direktore Andra Šenberga piedalījās Eiropas Komisijas un EQAVET

sekretariāta organizētajā Simpozijā par sektorālo (nozaru) pieeju profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā.

Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšana

2014. gadā ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas ceļā profesionālās kvalifikācijas apliecību ieguva 598 personas, no kurām 9 personas ieguva 2 profesionālās kvalifikācijas (skat. 9. tabulu). Pēdējo četru gadu laikā dinamiski pieaugošais profesionālo kvalifikāciju ieguvušo personu skaits liecina par to, ka šī profesionālās kompetences novērtēšanas iespēja ir populāra sabiedrībā. Ar mērķi apzināt pretendentu motivāciju un apmierinātību ar pakalpojuma kvalitāti, kvalitātes dienests uzsācis plānveidīgu piedalīšanos profesionālās kvalifikācijas eksāmenu novērošanā un pretendentu anketēšanā. 2014. gadā kvalitātes dienesta pārstāvji piedalījās 2 profesionālās kvalifikācijas eksāmenos, un trupinās to arī 2015. gadā.

2014. gadā papildus jau esošajiem tika noslēgti 152 deleģēšanas līgumi ar 21 izglītības iestādi. Tas nozīmē, ka 2014. gadā kopumā 40 profesionālās izglītības iestādēs bija iespēja kārtot kvalifikācijas eksāmenu un tādējādi īstenot ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu 140 profesionālajās kvalifikācijās.

9. tabula.

Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas ceļā iegūtās profesionālās kvalifikācijas 2014. gadā

Profesionālā kvalifikācija	Profesionālās kvalifikācijas līmenis	Personu skaits
Metinātāji (MMA, MAG, MIG, TIG)	2	144
Aprūpētājs	2	134
Auklis	3	72
Valsts robežsardzes inspektors	3	48
Elektriķis	3	45
Pavārs	2	32
Automehāniķis	3	20
Lietvedis	2	15
Lauku īpašuma apsaimniekotājs	3	15
Lokomotīvu saimniecības tehniķis	3	14
Sanitārtehnisko iekārtu montētājs	2	11
Ēku celtnieks	3	11
Autoelektriķis	3	8
Mēbeļu galdnieks	3	8
Apdares darbu tehniķis	3	4
Apdares darbu strādnieks	2	3
Ekotūrisma speciālists	3	3
Elektrotehniķis	3	3
Frizieris	2	3
Būvtehniķis	3	1
Modists	3	1
Mūrnieks	2	1
Vizuālās reklāmas dizaina speciālists	3	1
Stila mēbeļu modelētājs	3	1

Koordinējot ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu, 2014. gada 7. maijā kvalitātes dienests organizēja informatīvu semināru „Ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas pieredze”, kurā piedalījās izglītības iestāžu atbildīgās amatpersonas, kā arī sadarbības partneru pārstāvji. Semināra dalībniekiem tika sniegti metodiski skaidrojumi par profesionālās kompetences novērtēšanas aktuālajiem jautājumiem.

Kursu organizēšana

Viena no kvalitātes dienesta prioritātēm ir daudzpusīgs atbalsts izglītības procesa dalībniekiem, tajā skaitā izglītības iestāžu vadītājiem un izglītības kvalitātes vērtēšanas ekspertiem.

Lai veidotu vienotu izpratni par izglītības iestādes darbības kvalitātes vērtēšanas pamatprincipiem, kā arī novērtējuma līmeņiem un to piemērošanu izglītības kvalitātes vērtēšanā, kvalitātes dienests 2014. gadā organizēja 4 kursus akreditācijas ekspertiem „Izglītības iestāžu, eksaminācijas centru darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes vērtēšana”. Atbilstoši nozaru ekspertu vēlmei 3 no kursiem notika ārpus Rīgas – Liepājā, Daugavpilī un Valmierā. Tādējādi darbam profesionālās izglītības akreditācijas ekspertu komisijās tika apmācīti 60 deleģētie nozaru eksperti.

Sniedzot atbalstu izglītības iestāžu vadītāju izaugsmei, kvalitātes dienests 2014. gada rudenī izveidoja 72 stundu profesionālās kompetences pilnveides programmu izglītības iestāžu vadītājiem. 2014. gada novembrī sadarbībā ar Zemgales reģiona Kompetenču attīstības centru tika uzsākta kursu programmas īstenošana Jelgavas pilsētas, Jelgavas un Ozolnieku novada izglītības pārvalžu pārstāvjiem un 30 izglītības iestāžu direktoriem. Izstrādājot programmu, kvalitātes dienests izvirzīja uzdevumu sniegt izglītības iestāžu vadītājiem darbam nepieciešamās zināšanas, pilnveidot prasmes iestādes pašvērtēšanā, veicināt izpratni par līderību izglītības iestādēs. Par to liecina arī nodarbību tēmas: izglītības iestādes vadītājs un mūsdienīgs izglītības process; izglītības iestādes vadītājs – līderis; kvalitāte, kvalitātes vadība, kvalitātes novērtēšana; kvalitātes novērtēšanas process u.c.

Noteikumi par valsts un pašvaldību izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanu

Atbilstoši Izglītības attīstības pamatnostādņem 2014.–2020. gadam, kurās kā viens no rīcības virzieniem noteikta izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas pilnveide, kvalitātes dienests 2014. gadā izstrādāja Ministru kabineta noteikumu projektu „Kārtība, kādā akreditē izglītības iestādes, eksaminācijas centrus un citas Izglītības likumā noteiktas institūcijas, vispārējās un profesionālās izglītības programmas, un novērtē valsts un pašvaldību izglītības iestāžu vadītāju profesionālo darbību” (turpmāk – MK noteikumu projekts).

Viens no noteikumu projekta mērķiem ir noteikt izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas tiesisko regulējumu, tai skaitā – vērtēšanas kritērijus. Novērtēšanu plānots veikt kārtējā akreditācijas procesā, un tā notiks ne retāk kā reizi sešos gados.

MK noteikumu projektā iestādes vadītāja pašnovērtēšanas un vērtēšanas procesā paredzēts izmantot valsts informācijas sistēmas „Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma” (turpmāk – NEVIS) platformu un Ministru kabineta 10.07.2012. noteikumos Nr.494 „Noteikumi par valsts tiesās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu” noteiktos vērtējumus.

Akreditācijai vai iestādes vadītāja novērtēšanai paredzēts veikt ekspertu atlasīšanu pēc vienotiem kritērijiem, nodrošinot arī ekspertu kursus.

Lai ieviestu valstī vienotu izglītības kvalitātes monitoringu, MK noteikumu projektā ir iekļauti vispārējās izglītības kvalitātes indikatori. Paredzēts, ka kvalitātes dienests izvērtēs informāciju par vispārējās izglītības iestāžu darbības rezultātiem un to dinamiku atbilstoši izglītības kvalitātes indikatoriem.

2.2.4. Uzraudzība

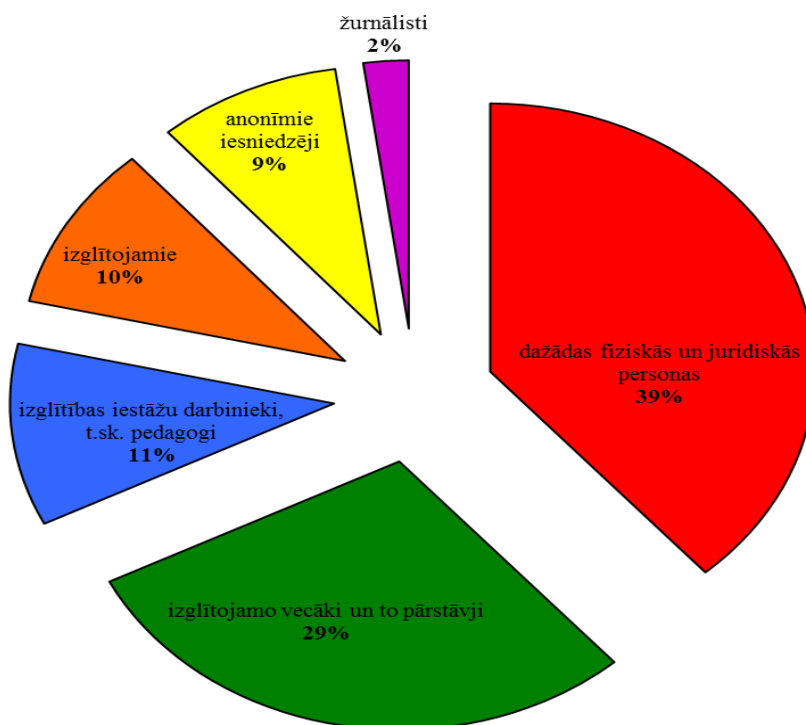
Iesniegumu izskatīšana

2014. gadā kvalitātes dienesta Uzraudzības departaments (UD) saņēma 710 iesniegumus par 1860 problēmjautājumiem (iesniegumos bieži minēts vairāk nekā viens jautājums) no 780 personām² (skat. 16. attēlu), t.sk.:

- 207 – no izglītojamo vecākiem un to pārstāvjiem;
- 78 – no izglītības iestāžu darbiniekiem, t.sk. pedagogiem;
- 71 – no izglītojamiem;
- 65 – no anonīmiem iesniedzējiem;
- 16 – no žurnālistiem;
- 273 – no citām fiziskām un juridiskām personām.

16. attēls

Kvalitātes dienesta UD 2014. gadā saņemto iesniegumu autori

Grupējot saņemtos iesniegumus pēc izglītības iestāžu veidiem, var secināt, ka visvairāk

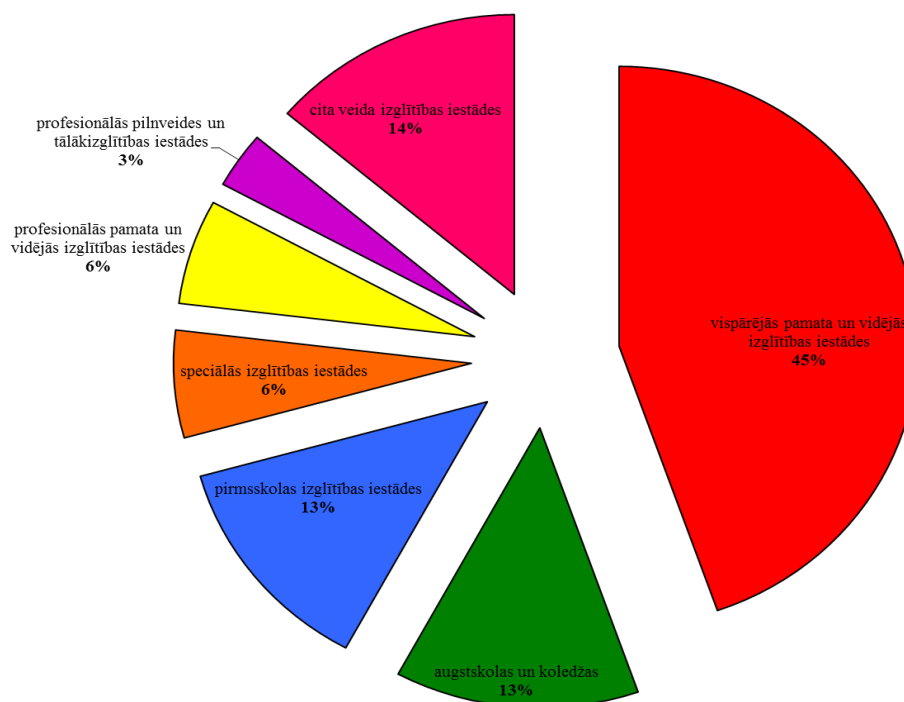
² Skat. ziņojumu „Par Izglītības kvalitātes valsts dienesta Uzraudzības departamentā 2014.gadā saņemto iesniegumu izskatīšanas rezultātiem” dienesta tīmekļa vietnē.

iesniegumos minēti ar vispārējās izglītības iestādēm saistīti jautājumi (skat.17. attēlu):

- 317 iesniegumos minētas vispārējās pamata un vidējās izglītības iestādes (izņemot speciālās izglītības iestādes);
- 94 – augstskolas un koledžas;
- 91 – pirmsskolas izglītības iestādes;
- 44 – speciālās izglītības iestādes;
- 43 – profesionālās pamata un vidējās izglītības iestādes;
- 23 – profesionālās pilnveides un tālākizglītības iestādes;
- 98 – cita veida izglītības iestādes.

17. attēls

Kvalitātes dienesta UD 2014. gadā saņemto iesniegumu sadalījums pa izglītības iestāžu veidiem

Analizējot iesniegumu saturu, var izdalīt vairākas iesniegumos visbiežāk apskatīto jautājumu grupas:

- Izglītojamo drošības noteikumi. 267 jautājumi saistīti ar nepilnībām un trūkumiem izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumos un drošības noteikumos, nepiederošu personu iekļūšanu un uzturēšanos izglītības iestādes teritorijā, izglītojamo konfliktos gūtām fiziskām un emocionālām traumām, izglītības iestādes rīcību šajā situācijā.
- Izglītības iestādes vadītāja darbība. 231 jautājums attiecas uz izglītības iestādes vadītāja kompetenci. Piemēram, izglītības iestādes iekšējie normatīvie akti vai rīkojumi par izglītojamo uzņemšanu / atskaitīšanu neatbilst ārējo normatīvo aktu prasībām, izglītības iestādes vadītājs nenodrošina izglītojamo un vecāku tiesības u.c.
- Izglītības programmas īstenošana. 138 gadījumos iesniegumā minēts, ka izglītības process nenotiek atbilstoši licencētajai un akreditētajai izglītības programmai vai notiek ar neatrunātām izmaiņām.
- Izglītojamo tiesības. Iesniegumos tika lūgts izskatīt 114 jautājumus par izglītojamo tiesību neievērošanu, t.sk. tiesībām apgūt izvēlēto izglītības programmu, izmantot

izglītības iestādes iegādātos mācību līdzekļus, līdzdarboties mācību procesa pilnveidē u.c.

- Pedagogu izglītības un profesionālās kvalifikācijas atbilstība normatīvo aktu prasībām minēta 93 gadījumos.
- Izglītības iestādes dibinātāja kompetences jautājumi minēti 78 gadījumos. Piemēram, lūgts atbrīvot izglītības iestādes vadītāju no ieņemamā amata, izvērtēt pašvaldības piešķirto budžeta līdzekļu izmantošanas lietderīgumu u.c.
- Pedagoga profesionālās ētikas jautājumi. 70 gadījumos paustas aizdomas par iespējamiem pedagoga profesionālās ētikas pārkāpumiem, t.sk. paaugstinātas balss vai aizskarošu izteicienu pieļaušana pret izglītojamiem.
- Pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības standartu piemērošanas problēmas skatītas 68 gadījumos. Piemēram, iesniedzēji informējuši, ka nav izstrādāti vai nepilnīgi izstrādāti izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kritēriji.
- Atšķirīgas attieksmes aizlieguma neievērošana minēta 57 gadījumos. Piemēram, atšķirīgi mācību darbu pildīšanas nosacījumi un vērtēšanas kritēriji vienas izglītības programmas izglītojamiem.
- Pedagogu pienākumu nepildīšana norādīta 48 gadījumos. Piemēram, pedagogi nepietiekami sadarbojas ar izglītojamā ģimeni, neizstrādā vai neizskaidro mācību sasniegumu vērtēšanas kritērijus u.c.

Izglītojamo drošības uzraudzība izglītības iestādēs

Viens no kvalitātes dienesta darbības prioritārajiem virzieniem 2014. gadā bija izglītojamo drošības un audzināšanas darba uzraudzības pastiprināšana. Lai atbalstītu izglītības iestāžu vadītājus drošas vides veidošanā izglītības iestādē, kvalitātes dienests izstrādāja un 2014. gada martā ievietoja savā tīmekļa vietnē anketu (kura tīmekļa vietnē joprojām pieejama) jeb izvērtējuma lapu „Izglītojamo tiesību nodrošināšanas uz dzīvībai un veselībai drošiem apstākļiem izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos izvērtējums”. Anketa ļauj izglītības iestāžu vadītājiem pārbaudīt, vai skolā izstrādāti normatīvajos aktos noteiktie dokumenti un veiktas nepieciešamās darbības drošas vides veidošanai. Anketa tiek izmantota arī gadījumos, kad kvalitātes dienests veic pārbaudi par iesniegumā minētiem iespējamiem pārkāpumiem izglītības iestādēs.

Ņemot vērā izvirzīto prioritāti, kvalitātes dienests 2014. gadā 115 izglītības iestādēs (sk. 11. diagrammu) veica izvērtējumu par izglītojamo tiesību īstenošanu uz veselībai un dzīvībai drošiem apstākļiem izglītības iestādē un tās organizētajos pasākumos. Izvērtējuma rezultātā secināts, ka:

- 1) gandrīz visās vērtētajās izglītības iestādēs:
 - reizi mācību gadā ir saņemts Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta un Veselības inspekcijas atzinums;
 - plānoti un organizēti pasākumi par izglītojamo drošību;
 - izglītības iestādes darbiniekiem un izglītojamiem ir pieejama informācija par operatīvo dienestu izsaukšanu, iekšējās kārtības un drošības noteikumiem un evakuācijas plānu;
 - noteikti atbildīgie pedagogi par izglītojamo iepazīstināšanu ar evakuācijas plānu, iekšējās kārtības un drošības noteikumiem;
 - noteikti atbildīgie pedagogi par drošību ekskursijās, pārgājienos, sporta sacensībās un citos izglītības iestādes rīkotajos pasākumos;
 - izstrādāti iekšējās kārtības un drošības noteikumi izglītojamiem;
 - nodrošināta izglītojamo (līdz 18 gadu vecumam) vecāku iepazīstināšana ar iekšējās kārtības

- noteikumiem;
- izglītojamie noteiktajos termiņos tiek iepazīstināti ar iekšējās kārtības un drošības noteikumiem;
- 2) visbiežāk izglītības iestāžu iekšējās kārtības noteikumos nav norādīta šāda informācija:
- detalizētas prasības izglītojamo uzvedībai izglītības iestādes teritorijā un tās rīkotajos pasākumos;
 - evakuācijas plāna izvietojums izglītības iestādes telpās;
 - aizliegums izglītības iestādē un tās teritorijā iegādāties, lietot, glabāt un realizēt psihotropās vielas, gāzes baloniņus, gāzes pistoles, šaujamieročus un aukstos ieročus;
 - izglītojamā rīcība gadījumos, kad viņš kādas personas darbībā saskata draudus savai vai citu personu drošībai;
 - vadītāja rīcība, konstatējot fizisku vai emocionālu vardarbību pret izglītojamo;
- 3) atsevišķās izglītības iestādēs:
- iekšējās kārtības vai drošības noteikumos nav ievērotas bērnu attīstības vecumposmu īpatnības;
 - netiek ievērotas izglītojamo iepazīstināšanas ar evakuācijas plānu, iekšējās kārtības un drošības noteikumiem noformēšanas prasības (it sevišķi attiecībā uz izglītojamā pašrocīgi veicamo ierakstu „iepazinos”).

Iesniegumu izskatīšanas rezultāti

614 jautājumos (no minētajiem 1860) kvalitātes dienests sniedza skaidrojumu par izglītību regulējošo normatīvo aktu piemērošanu, bet par 1246 jautājumiem tika veikta pārbaude izglītības iestādē. 495 gadījumos iesniegumā aprakstītā informācija par normatīvo aktu pārkāpumiem neapstiprinājās, savukārt 751 gadījumā – apstiprinājās. Pārbaudu rezultātā tika ierosināta 31 (tie ir 4,13 % no 751 konstatētā pārkāpuma) administratīvā pārkāpuma lieta, pieņemti 28 lēmumi par administratīvā soda uzlikšanu, t.sk.:

- 14 (50%) – par reģistrācijas, licencēšanas vai akreditācijas noteikumu pārkāpšanu;
- 10 (35,7%) – par izglītības iestādes vadītāja pienākumu nepildīšanu;
- 2 (7,1%) – par izglītības programmas īstenošanu neatbilstoši licencētajai izglītības programmai;
- 1 (3,6%) – par izglītojamo drošības noteikumu pārkāpumiem izglītības iestādēs;
- 1 (3,6%) – par izglītojamo tiesību pārkāpumiem.

Konstatējot pārkāpumus, kvalitātes dienesta UD uzdeva tos novērst un veikt nepieciešamās darbības, lai pārkāpumus turpmāk nepieļautu, kā arī par uzdotā izpildi informēt kvalitātes dienestu. Pēc informācijas saņemšanas, kvalitātes dienesta UD veica pēcpārbaudi, lai pārliecinātos, ka uzdevumi pilnībā izpildīti un pārkāpumi novērsti.

Var secināt, ka 2014. gadā ir palielinājies to jautājumu skaits, par kuriem veikta pārbaude izglītības iestādē – 1246 (2012. gadā – par 696 jautājumiem, 2013. gadā – par 821 jautājumiem), savukārt ierosināto administratīvo pārkāpumu lietu skaits ir audzis minimāli. Ja 2012. gadā ierosinātas 24 administratīvā pārkāpuma lietas un 17 gadījumos uzlikts administratīvais sods, 2013. gadā ierosinātas 27 administratīvā pārkāpumu lietas un pieņemti 23 lēmumi par administratīvā soda uzlikšanu, tad 2014. gadā – ierosināta 31 administratīvā pārkāpuma lieta un uzlikti 28 sodi.

Visbiežāk – 267 – iesniegumos minēti ar izglītojamo drošību saistītie jautājumi (salīdzinoši – 2012. gadā tie bija 60 no 1225 jautājumiem, 2013. gadā – 90 no 1326 jautājumiem). Salīdzinot iesniegumos visbiežāk minētos jautājumus pa gadiem, var secināt, ka 2012. gadā visvairāk jautājumu (133) bija saistīts ar izglītojamo tiesībām, t.sk. izglītojamo vērtēšanas kārtības iespējamo

neatbilstību normatīvo aktu prasībām, bet 2013. gadā – ar izglītības iestādes vadītāja pienākumu (ne)pildīšanu.

2014. gadā būtiski ir samazinājušās sūdzības par problēmām ar bezmaksas izglītības nodrošināšanu – piemēram, prasībām pirkt mācību grāmatas, darba burtnīcas u.c.

2.3. Veiktie un pasūtītie pētījumi

Pārskata gadā kvalitātes dienests strādājis pie 7 analītiskajām izpētēm. Katras izpētes rezultātā tika sagatavots ziņojums, kurā izdarīti secinājumi un sniegti ieteikumi normatīvo aktu, izglītības politikas un izglītības iestāžu vadības prakses pilnveidei. Ziņojumi iesniegti Izglītības un zinātnes ministrijā, citām ieinteresētajām iestādēm un publiskoti kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē.³

Kvalitātes dienests no 2013. gada 3. oktobra līdz 2014. gada 25. martam veica analītisko izpēti „Pedagogu sagatavošana audzināšanas darba veikšanai izglītības iestādēs augstskolu īstenotajās studiju programmās”. Tās ietvaros notika 9 augstskolu īstenoto studiju programmu direktoru un 23 ar audzināšanu saistīto studiju kursu pasniedzēju intervēšana, kā arī 514 studentu anketēšana. Izpētes mērķis bija apkopot informāciju par pedagogu sagatavošanu mērķtiecīga un kvalitatīva audzināšanas darba veikšanai izglītības iestādēs.

Izpētes gaitā tika secināts, ka audzināšanas jautājumu apguvei augstskolās ir velēts nepietiekams laiks un apjoms, trūkst iespējas lekciju un praktisko nodarbību laikā specializēties audzināšanas darbam mazākumtautību izglītības iestādēs vai speciālajā izglītībā. Turklāt studentiem trūkst iespēju studiju procesā iegūtās teorētiskās zināšanas nostiprināt praktiski, tostarp pedagoģiskās prakses laikā.

Laikā no 2013. gada 3. oktobra līdz 2014. gada 20. maijam kvalitātes dienests veica 2 analītiskās izpētes ar mērķi apkopot un analizēt informāciju par sociālajos un humanitārajos mācību priekšmetos izmantoto mācību līdzekļu atbilstību izglītības programmām un sniegt ieteikumus profesionālās izglītības kvalitātes paaugstināšanai – „Humanitārajos un sociālajos mācību priekšmetos izmantoto mācību līdzekļu izvērtējums profesionālās izglītības iestādēs” un „Sociālo un humanitāro mācību priekšmetu pedagogu kapacitātes izvērtējums profesionālās izglītības iestādēs”. Izpētes tika veiktas 32 Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošajās profesionālās izglītības iestādēs, t.sk. 10 profesionālās izglītības kompetences centros – profesionālajās vidusskolās un 22 profesionālajās vidusskolās.

2014. gada janvārī tika veikta izpēte par obligātā izglītības vecuma bērniem, kuri nav reģistrēti nevienas izglītības iestādes sarakstā. Sīkāku informāciju par izpētes rezultātiem var lasīt šī pārskata nodaļā „Obligātā izglītības vecumā esošo bērnu uzskaitē”.

Analītiskās izpētes „Vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo kavējumi un rīcība to novēršanai”, laikā tika aptaujātas 119 pašvaldības, 64 Latvijas izglītības iestāžu vadītāji un 1765 izglītojamie, bet analītiskās izpētes „Profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo kavējumi un rīcība to novēršanai” – saņemta informācija no 119 pašvaldībām, aptaujāti 21 Latvijas profesionālās izglītības iestādes vadītāji un 343 izglītojamie.

³ Ar kvalitātes dienesta veiktajām analītiskajām izpētēm var iepazīties kvalitātes dienesta [tīmekļa vietnē](#).

Atbildes parādīja, ka katrs ceturtais izglītojamais neattaisnoti kavē vismaz vienu mācību stundu nedēļā. Biežāk minētie mācību stundu kavējumu iemesli ir slikta pašsajūta vai ārsta apmeklējums, vēlme izgulēties, konflikti ģimenē, mācību motivācijas trūkums, problēmas ar sabiedrisko transportu un ārpusstundu nodarbības, profesionālās izglītības iestāžu audzēkņiem arī uzsāktās darba gaitas. Aptaujāto skolēnu atbildes par kavējumu iemesliem arī liecina, ka būtiski izglītojamā mācību stundu apmeklētību ietekmē mācību stundu pasniegšanas veids, mācību satura izpratne, konflikti ar pedagogiem un skolasbiedriem, attiecības ģimenē, kā arī apstākļi, ka vecāki ļauj saviem bērniem neapmeklēt izglītības iestādi. Vecāku bezatbildība un vienaldzība ir arī visbiežāk minētā problēma, ar kādu izglītības iestādēm nākas saskarties skolēnu neattaisnoto mācību stundu kavējumu uzskaitē un novēršanā. Izstrādājot priekšlikumus neattaisnoto kavējumu novēršanai, kvalitātes dienests uzsvēra nepieciešamību veicināt skolas, vecāku un pašvaldības sadarbību, ieviest regulāru mācību stundu kavējumu uzskaites un novēršanas monitoringu valsts līmenī.

Pildot „Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību” sadaļas „Cilvēkkapitāls” uzdevumus par reemigrācijas veicināšanu, kvalitātes dienests pārskata gadā veica analītisko izpēti „Vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo, kuri atgriezušies no mācībām citā valstī, iekļaušanās Latvijas izglītības sistēmā”. Izpētes gaitā tika aptaujāts 31 izglītības iestāžu direktors, 111 pedagogi, 42 vecāki un noskaidrots, ka 35 izglītības iestādēs pēdējo divu mācību gadu laikā ir mācījušies / mācās izglītojamie, kuri atgriezušies no mācībām citā valstī.

Apkopojot izglītības iestāžu direktoru, pedagogu un vecāku sniegtās atbildes par izglītojamo, kuri atgriezušies no mācībām citā valstī un turpina izglītības ieguvu Latvijā, adaptācijas procesu un īstenotajiem atbalsta pasākumiem, kvalitātes dienests secināja, ka reemigrējušie izglītojamie lielākoties labi un ar interesi iekļaujas izglītības iestādes mācību procesā, kā arī viņiem pārsvarā veidojas labas attiecības ar skolasbiedriem un pedagogiem. Tomēr pedagogiem, atbalstot šādus izglītojamus, jāiegulda liels papilddarbs un jāsniedz papildkonsultācijas (īpaši latviešu valodā un Latvijas vēsturē), bieži nepieciešama individuālā mācību plāna izstrāde, logopēda atbalsts, arī regulāra sadarbība ar vecākiem. Izpētes rezultātā kvalitātes dienests secināja, ka izglītojamo integrācijas process izglītībā kopumā ir veiksmīgs, tomēr visām iesaistītajām pusēm jāsniedz papildu atbalsts, tajā skaitā metodiskais, finansiālais un informatīvais.

2.4. Publiskie pakalpojumi

Izglītības kvalitātes valsts dienests publiskā un privātā sektora pārstāvjiem nodrošina virkni pakalpojumu, par kuriem informācija pieejama kvalitātes dienesta [tīmekļa vietnes attiecīgajā sadaļā](#):

- izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju reģistrācija, izglītības un zinātnisko institūciju reģistru uzturēšana. Izglītības iestāžu un zinātnisko institūciju reģistrācija ir bezmaksas pakalpojums;
- bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzēju reģistrācija ;
- izglītības programmu licencēšana un licenču izsniegšana, tai skaitā licenču nomaiņa (izņemot interešu izglītības, pieaugušo neformālās izglītības un augstākās izglītības programmas). Licencēšana ir bezmaksas pakalpojums;
- izglītības iestāžu, eksaminācijas centru darbības un izglītības programmu īstenošanas akreditācija, kā arī akreditācijas lapu nomaiņa (izņemot pirmsskolas, interešu, pieaugušo neformālās un augstākās izglītības programmas un iestādes);
- ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas nodrošināšana un koordinēšana, deleģējot akreditētai izglītības iestādei vai akreditētam

eksaminācijas centram tiesības novērtēt ārpus formālās izglītības sistēmas apgūto profesionālo kompetenci;

- pedagoga privātprakses uzsākšanas sertifikātu izsniegšana. Šī sertifikāta izsniegšana personai ir bezmaksas pakalpojums;
- izglītības, zinātnes un sporta uzraudzība. Izglītības kvalitātes valsts dienests uzrauga normatīvo aktu ievērošanu, veicot pārbaudes un izskatot privātpersonu iesniegumus.

2.5. Novērtējums par stratēģijas ieviešanu, pārskats par iestādes darbības uzlabošanu, pretkorupcijas pasākumi

Izglītības kvalitātes valsts dienests savu darbību ir plānojis un īstenojis, ievērojot attīstības plānošanas dokumentos, Ministru kabineta un Izglītības un zinātnes ministrijas uzdevumos, kā arī Izglītības kvalitātes valsts dienesta 2014. gada darba plānā noteikto, par savas darbības prioritāti izvirzot kvalitatīvu un savlaicīgu funkciju un uzdevumu pildīšanu, aizsargājot personu tiesības un intereses izglītībā, kā arī sniedzot atbalstu izglītības iestādēm un citām izglītībā iesaistītajām pusēm.

Kvalitātes dienesta darbu pārskata periodā noteica vairāki plānošanas dokumenti. Pirmkārt, Latvijas Nacionālajā attīstības plānā 2014.–2020. gadam īpaša uzmanība pievērsta iekļaujošai izglītībai, izglītības kvalitātei, profesionālās izglītības attīstībai, karjeras izglītības sistēmas attīstībai, izglītības iestāžu optimizācijai.

Otrkārt, pamatojoties uz Nacionālo attīstības plānu, izstrādātas „Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014–2020. gadam”. Viens no Izglītības attīstības pamatnostādņu rīcības virzieniem ir „Izglītības kvalitātes vērtēšanas sistēmas pilnveide”, kurā plānots turpināt izglītības iestāžu darbības un izglītības programmu īstenošanas kvalitātes novērtēšanas sistēmas attīstību, pilnveidot izglītības kvalitātes novērtēšanas metodiku, veikt ārēju vērtēšanu izglītības iestādēs un nodrošināt nepārtrauktu akreditācijas ieteikumu monitoringu, palielinot to iestāžu skaitu, kuras ir iesaistītas kvalitātes monitoringa ieviešanā, uzlabojot esošās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas vai piedāvājot jaunus, inovatīvus risinājumus. Ar informāciju par kvalitātes dienesta darbu pie izglītības programmu kvalitātes novērtēšanas sistēmas un akreditācijas ieteikumu monitoringa var iepazīties pārskata nodaļā „Izglītības kvalitātes novērtēšana un nodrošināšana”.

Pildot „Deklarācijā par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību” sadaļas „Cilvēkkapitāls” apakšsadaļā „Izglītība, zinātne, sporta, jaunatnes un valodas politika” norādītos uzdevumus „Skolās īstenosim iekļaujošu izglītību; Reemigrācijas veicināšanai izstrādāsim konkrētu atbalsta programmu reemigrējušo ģimeņu bērniem, lai viņi veiksmīgi uzsāktu vai turpinātu mācības Latvijā” kvalitātes dienests ir īstenojis analītisko izpēti „Vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo, kuri atgriezušies no mācībām citā valstī, iekļaušanās Latvijas izglītības sistēmā” (skat. nodaļu „Veiktie un pasūtītie pētījumi”). Tāpat, pildot uzdevumu „Veiksim sagatavošanās darbus pārejai uz obligātu vidējo – vispārējo vai profesionālo – izglītību”, kvalitātes dienests īsteno monitoringu par izglītības iestādēs neregistrētiem obligātā izglītības vecuma bērniem, kā arī veicis analītiskās izpēti „Vispārējās izglītības iestāžu izglītojamo kavējumi un rīcība to novēršanai” un „Profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo kavējumi un rīcība to novēršanai”, lai konstatētu biežāk sastopamos mācību kavējumu iemeslus, kas veido priekšlaicīgas mācību pamešanas riskus (skat. nodaļu „Veiktie un pasūtītie pētījumi”).

Kvalitātes dienesta darbībā ir būtiski nodrošināt lēmumu pieņemšanas objektivitāti un novērst iespējamus interešu konfliktus. 2014. gadā tika apstiprināts „Izglītības kvalitātes valsts dienesta pretkorupcijas pasākumu plāns 2014. gadam”, kurā apzinātas kvalitātes dienesta personāla

iespējamās interešu konflikta situācijas, uzskaitītas korupcijas riska zonas, aprakstīta korupcijas risku novērtēšana un vadība. Kvalitātes dienesta personāls tika informēts par rīcību ietekmēšanas vai interešu pārstāvēniecības/lobēšanas gadījumos, nepieciešamo rīcību, sastādot pārbaudes aktu, pieņemot lēmumu un izskatot administratīvā pārkāpuma lietu. Pretkorupcijas pasākumu plānā uzsvērtā nepieciešamība precīzi fiksēt lēmumu pieņemšanas procesu, uzskaitīti faktori, kas bez personas godīguma attur kvalitātes dienesta personālu no koruptīvas rīcības, apskatīta ētiska rakstura jautājumu risināšanas kārtība.

Īstenojot pretkorupcijas pasākumu plānu pārskata periodā, gada nogalē sāka plašāka kvalitātes dienesta pretkorupcijas pasākumu plāna izstrāde 2015.–2017. gadam.

Kvalitātes dienesta darbības pārredzamība un sadarbība ar ieinteresētajām pusēm tiek veicināta, regulāri sniedzot informāciju dienesta tīmekļa vietnē un plašsaziņas līdzekļos. Labas prakses apkopošana atspoguļojas arī kvalitātes dienesta sagatavotajos atbalsta materiālos izglītības iestādēm.

III. PERSONĀLS

3.1. Amata vietas un nodarbināto skaits un sastāvs

Atbilstoši 2014. gada 2. janvārī apstiprinātajam amata vietu sarakstam, kvalitātes dienestā 2014. gadā bija 65 amata vietas, t.sk. 32 ierēdņa amata vietas un 33 darbinieka amata vietas.

2014. gada 30. decembrī (pēdējā 2014. gada darba dienā) kvalitātes dienestā strādāja 57 nodarbinātie (43 sievietes un 14 vīrieši), t.sk. 29 ierēdņi un 28 darbinieki (3 no tiem atradās bērna kopšanas atvaļinājumā). 2014. gada 30. decembrī visvairāk nodarbināto – 16 – bija vecumā no 30 līdz 39 gadiem, 14 nodarbinātie bija vecumā no 40 līdz 49 gadiem un 14 – vecumā no 50 līdz 59 gadiem, 8 bija vecumā virs 60 gadiem, 5 – vecumā līdz 29 gadiem.

Personāla izglītība 2014. gada 30. decembrī bija šāda:

- 4 nodarbinātie ar doktora grādu;
- 38 nodarbinātie ar maģistra grādu (16 no tiem – profesionālais maģistra grāds);
- 5 – ar bakalaura grādu;
- 7 – ar augstāko izglītību (no tiem 1 – pirmā līmeņa augstākā);
- 3 darbinieki – ar profesionālo vidējo izglītību.

Kvalitātes dienesta personāls nemitīgi pilnveidojas un paaugstina savu izglītības līmeni. Pirmā līmeņa augstākās izglītības studiju programmā mācās 1 darbinieks, 1 darbinieks – maģistrantūrā, 3 – doktora studiju programmās.

3.2. Personāla kustība

Kvalitātes dienests 2014. gadā izsludināja un organizēja 7 amata konkursus uz 9 vakantajām civildienesta ierēdņa amatu vietām. Uz izsludinātajiem amatiem kopskaitā pieteicās 74 pretendenti, viens konkurss beidzās bez rezultāta, konkursa komisija ieteica iecelt valsts civildienesta ierēdņa amatos 8 pretendētus.

2014. gadā amata pienākumus kvalitātes dienestā sāka pildīt 13 nodarbinātie, t.sk. 8 – darbinieka amata pienākumus un 6 – valsts civildienesta ierēdņa amata pienākumus. Ierēdņa statuss tika piešķirts vienam nodarbinātajam.

Civildienesta attiecības 2014. gadā pārtraukuši 8 ierēdņi. Viens – pārceļšanās kārtībā turpina valsts civildienestu citā iestādē. Darba tiesiskās attiecības 2014. gadā izbeigtas ar 9 darbiniekiem, no tiem viens kvalitātes dienestā ir iecelts valsts civildienesta ierēdņa amatā.

Lielākā daļa no atbrīvotajiem (13) kvalitātes dienestā bija nostrādājusi mazāk par 3 gadiem; trīs nodarbinātie – 3 gadus; viens – civildienesta ierēdņa amata pienākumus kvalitātes dienestā pildīja vairāk nekā 9 gadus.

Kvalitātes dienesta personāla darba izpildes novērtēšana tiek veikta e-vidē – valsts informācijas sistēmā „Novērtēšanas elektroniskās veidlapas informācijas sistēma” (NEVIS). 2014. gadā pirms pārbaudes laika beigām ar sekmīgu vērtējumu („labi”) tika novērtēti 11 nodarbinātie. 2015. gada janvāra – marta mēnešos darba izpildes novērtēšana par 01.01.2014. – 31.12.2014. gada periodu tika veikta 42 nodarbinātajiem. 24 % nodarbināto saņēma vērtējumu „labi” (10); 52 % – „ļoti labi” (22) un 24 % – „teicami” (10).

Kvalitātes dienesta nodarbinātie profesionālo zināšanu un iemaņu pilnveidošanai 2014. gadā paaugstināja kvalifikāciju Valsts administrācijas skolas (VAS) organizētajosursos, tajā skaitā C moduļa „Valsts pārvaldes juridiskie jautājumi” kursu apguva 6 nodarbinātie, bet VAS jomā „Informācijas aprīte un tehnoloģijas” kursus „Microsoft Excel 2010” un „Microsoft Excel 2010 lietpratējs” – 14 nodarbinātie.

Pārskata periodā kvalitātes dienestā nodarbinātie izmantoja iespēju celt savu kvalifikāciju, apgūstot speciālās zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā Latvijas Pašvaldību mācību centra profesionālās kvalifikācijas pilnveidesursos, kā arī apmeklējot konferences un bezmaksas informatīvos seminārus. Nodarbinātie piedalījās ESF projekta „Atbalsts izglītības pētījumiem” pētījuma „Pedagogu profesionālo kompetenču pilnveide darbam starpdisciplinārā mācību vidē, lai tuvinātu mācības reālajai dzīvei un paaugstinātu skolēnu uzņēmību” (2011–2014) noslēguma konferencē: „Starpdisciplināritāte, radošums un uzņēmība – mūsdienu izglītības aktualitātes”, Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskā centra rīkotajās konferencē „Likumdošanas ievērošana un pilsoniskās kompetences”, Eiropas Komisijas Izglītības un kultūras ģenerāldirektorāta rīkotajos EQAVET semināros un darba grupās, Erasmus+ kontaktseminārā „Darba vidē balstīta profesionālā izglītība un apmācība Eiropā: projektu idejas un attīstība”. Semināra laikā tika izstrādāta starpvalstu projektu pieteikumu pakete darba vidē balstītajai profesionālajai izglītībai un apmācībai un notika pieredzes apmaiņa starp dalībvalstu pārstāvjiem.

IV. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Sabiedrības informēšana un izglītošana

Turpinot attīstīt kvalitātes dienesta ārējo komunikāciju, 2014. gadā tika veiksmīgi īstenota sadarbība ar medijiem, veikta kvalitātes dienesta tīmekļa vietnes pilnveide, kā arī aktivizēta darbība *Twitter* kontā.

Informācija un skaidrojumi par kvalitātes dienesta darbības aktualitātēm un grozījumiem normatīvajos aktos tika ievietota kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē, kur regulāri arī papildināts

un/vai aktualizēts sistematizētais ārējo normatīvo aktu saraksts, publicēti ziņojumi par analītiskajām izpētēm, metodiskie un informatīvie materiāli.

2014. gadā sagatavoti 29 paziņojumi presei, sniegtas atbildes uz vairāk nekā 65 informācijas pieprasījumiem no medijiem, *twitter* kontā ievietotas katru mēnesi vidēji 4 ziņas. Kvalitātes dienesta viedoklis pārskata periodā atspoguļots plašsaziņas līdzekļos vairāk nekā 80 reizes, t.sk. regulāri sniegti komentāri presei („Diena”, „NRA”, „Latvijas Avīze”, „Skolas Vārds”, „Izglītība un kultūra”, „Dienas Business”, „Latvijas Būvniecība”, „Kas Jauns”, „Ir”, „Mans Mazais”, „Telegraf”, „Vesti segodņa”, „MK Latvija”, „Kurzemes Vārds”, „Staburags”), dienesta vadošās amatpersonas vairāk nekā 40 reizes piedalījušās televīzijas un radio raidījumos (LNT („900 sekundes”, „Top10”), TV3 („Bez Tabu”, „Nekā Personīga”), LTV1 („4.studija”, „Četras istabas”, „Panorāma”, „Aizliegtais paņēmiens”, „Dienas Ziņas”), TV5 („Nasha Tema”), PBK, OTV, LR1 („Krustpunktā”, „Aktuālais temats”, „Ģimenes studija”), LR2, LR4, MIX FM, SWH+, Kristīgais radio). Raksti par kvalitātes dienesta kompetences jautājumiem un kvalitātes dienesta komentāri publicēti arī lielākajos Latvijas ziņu portālos (lsm.lv, delfi.lv, tvnet.lv, BNS, LETA, apollo.lv, lvportals.lv, focus.lv).

2014. gadā intensīvākā komunikācija mediju vidē ir bijusi par šādiem jautājumiem – bērnu uzraudzības sniedzēju reģistrācija, bezmaksas mācību līdzekļi, vardarbības gadījumi skolās, skolās neregistrētie obligātā izglītības vecuma bērni, problēmas pirmsskolas izglītības iestāžu darbībā (drošība, rindas, iestādes darbības tiesiskums u.c.), skolēnu neattaisnotie kavējumi, atbalsts reemigrējušiem bērniem.

Pastāvīgā mediju uzmanības lokā visa gada garumā ir bijušas šādas tēmas: vardarbība skolās un skolēnu agresivitāte, problēmas speciālajā izglītībā, patriotisms, vērtībuzglītība, valstiskā audzināšana kā mācību un audzināšanas darba sastāvdaļa, izglītības kvalitāte, mazākumtautību bērnu izglītības process, izglītībā iesaistīto pušu tiesības un pienākumi, gatavošanās iepriekš sodīto pedagogu izvērtēšanai, otrgadniecība, kā arī jautājumi, kas saistīti ar normatīvo aktu ievērošanu izglītības iestādēs (piemēram, valsts standartiem neatbilstošu mācību grāmatu vai propagandas materiālu izmantošana mācību procesā, nelikumīga finansējuma iekasēšana no skolēniem u.tml.).

Gada laikā sabiedrības uzmanība bija pievērsta arī vairākām konfliktsituācijām un problēmām, kurās savas kompetences ietvaros iesaistījās arī kvalitātes dienests un izteica plašsaziņas līdzekļos viedokli par problēmu cēloņiem un iespējamiem konfliktu atrisinājumiem (piemēram, augstskolu tiesības piešķirt doktora grādu, audzēkņu un skolēnu sūdzības par vērtēšanas sistēmu skolā un citiem iespējamiem pārkāpumiem, bērnu ar speciālām vajadzībām iekļaušanās vispārējās izglītības iestādēs, sūdzības par eksāmenu norisi u.c.).

Īpaši intensīva un regulāra sadarbība notikusi ar izglītības nozares izdevumiem „Izglītība un kultūra” un „Skolas Vārds”, kas deva iespēju informēt izglītības profesionāļus par aktualitātēm kvalitātes dienesta darbā. „Latvijas Vēstneša” portālā kvalitātes dienests sniedza atbildes uz interesentu uzdotiem jautājumiem.

Kvalitātes dienesta pārstāvji aktīvi piedalījās nozares semināros, konferencēs, u.c. pasākumos, tai skaitā ikgadējā izstādē „Skola 2014”, kur iepazīstināja interesentus ar kvalitātes dienesta sagatavotajiem informatīvajiem materiāliem, konsultēja un atbildēja uz jautājumiem.

4.2. Sadarbība ar nevalstisko sektoru un citas sabiedriskās aktivitātes

Izglītības kvalitātes valsts dienests 2014. gadā turpināja regulāru sadarbību ar nevalstiskā sektora pārstāvjiem, tai skaitā Latvijas Izglītības vadītāju asociāciju, Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību, Pedagogu domi, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienību, Latvijas Darba devēju konfederāciju, Profesionālās izglītības biedrību, Latvijas Koledžu asociāciju, Latvijas Pašvaldību savienību, Rektoru padomi, sniedzot konsultācijas un informējot par aktualitātēm kvalitātes dienesta darbā.

Gada sākumā kvalitātes dienests pievienojās Aliansei par kvalitatīvu izglītību Latvijā. Alianse tika izveidota, lai līdz Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē beigām kopīgiem spēkiem veicinātu sabiedrības izpratni par kvalitatīvu izglītību kā cilvēku pamattiesībām un sabiedrisku labumu, kā arī nodrošinātu pārdomātu izglītības sistēmas pilnveidi. Pievienojoties aliansei, kvalitātes dienests ieplānoja virkni aktivitāšu saistībā ar kvalitātes dienesta kompetenci veikt izglītības kvalitātes monitoringu. Piemēram, iepazīstināt sabiedrību ar analītiskās izpētes rezultātiem par pedagogu sagatavošanu audzināšanas darba veikšanai izglītības iestādēs, noskaidrot un analizēt izglītojamo neattaisnoto kavējumu iemeslus, veidot vienotu izglītības iestāžu vadītāju profesionālās darbības novērtēšanas sistēmu.

Kvalitātes dienesta vadītāja Inita Juhņeviča pārskata periodā darbojās arī programmas „Iespējamā misija” valdē, vadīja Eiropas Sociālā fonda projekta „Atbalsts izglītības pētījumiem” konsultatīvo padomi, kā arī iesaistījās Izglītības attīstības centra īstenotā projekta „Globālā dimensija sociālo zinātņu mācību priekšmetos” aktivitātēs.

Izglītības kvalitātes valsts dienests sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru Eiropas Sociālā fonda darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.2.1.1.1. apakšaktivitātes projektā „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” 2014. gadā turpināja tālākizglītības kursu programmas īstenošanu nozaru ekspertu padomju deleģētiem profesionālās izglītības iestāžu, eksaminācijas centru un izglītības programmu kvalitātes novērtēšanas ekspertiem.

Kvalitātes dienests arī organizēja 5 seminārus par EQAVET rādītāju noteikšanu un piemērošanu Latvijas izglītības sistēmā. Diskusijās piedalījās gan sociālie partneri, gan valsts un pašvaldību institūciju un izglītības iestāžu pārstāvji, gan nozaru ekspertu padomju pārstāvji.

V. NĀKAMAJĀ GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Sagatavojot 2015. gada darba plānu, kvalitātes dienests izvirzījis 4 prioritātes:

- 1) Izglītības kvalitātes pašvērtēšanas pilnveide un akreditācijas ekspertu kompetences paaugstināšana;
- 2) EQAVET pasākumu nodrošināšana un indikatoru ieviešana;
- 3) Izglītības kvalitātes monitoringa īstenošana;
- 4) Atbalsts izglītības iestāžu vadības darba pilnveidei.

Lai iegūtu nepieciešamo informāciju, kas būtu izmantojama izglītības politikas veidošanā un īstenošanā, 2015. gadā dienests ir iecerējis veikt vairākas analītiskās izpētes – „Pilsoniskās vērtības mācību un audzināšanas procesā vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs Latvijā”; „Bilingvālā izglītība augstākās izglītības iestādēs Latvijā”, „Nacionālā identitāte un sabiedrības saliedētība

pamatizglītībā un vidējā izglītībā Latvijā”, kā arī prakses izpēti „Vispārējās izglītības un profesionālās izglītības iestāžu izglītojamo kavējumi un rīcība to novēršanai”.

2015. gadā jāuzsāk divu jaunu funkciju veikšana. Pirmkārt, kvalitātes dienests organizēs iepriekš sodīto personu izvērtēšanu, lemjot, vai atļauja strādāt par pedagogu nekaitēs izglītojamo interesēm. Lai sāktu izvērtēšanas procesu, ir sagatavots reģistrs, lēmumu formas / veidņi, izstrādāts un saskaņots iekšējais normatīvais akts, kā arī izveidots un publicēts informatīvais materiāls par iepriekš sodīto personu izvērtēšanu, sniegta informācija kvalitātes dienesta tīmekļa vietnē un skaidrojumi plašsaziņas līdzekļos.

Otrkārt, 2015. gadā sāksies to institūciju reģistrācija, kuras nav izglītības iestādes, tomēr īsteno izglītības programmas.

2015. gadā turpināsies darbs ESF projektā „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana”, nodrošinot ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas sistēmas pilnveidi un nacionālā koordinācijas punkta statusā iesaistoties EQAVET ietvarstruktūras atbalstītās kvalitātes kultūras principu ieviešanā Latvijā. Veicinot vienotu izpratni par kvalitātes vērtēšanas procesu, kvalitātes dienests arī sagatavos Nozaru ekspertu padomju deleģēto akreditācijas ekspertu rokasgrāmatu.

Nozīmīgs pasākums, kura organizēšanā aktīvi iesaistās kvalitātes dienests, ir EQAVET 6. ikgadējais forums, kurš norisināsies 2015. gada 17. un 18. jūnijā Jūrmalā.

2015. gadā sadarbībā ar sociālajiem partneriem plānots izstrādāt metodiskos ieteikumus izglītības iestādēm un eksaminācijas centriem par ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu, nodrošinot vienotu izpratni par pakalpojumu. Paralēli kvalitātes dienests izstrādās informatīvu materiālu pretendentiem, kas vēlas novērtēt savu profesionālo kompetenci, kā arī veidos apkopojosu ziņojumu par 2011.–2015. gada pieredzi ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanas organizēšanā.

2015. gadā turpināsies arī sekmīgi sāktā izglītības iestāžu vadītāju profesionālās pilnveides programmas īstenošana Latvijas reģionos un kursu īstenošana izglītības kvalitātes novērtēšanas (akreditācijas) ekspertiem.

No 2013. gada novembra kvalitātes dienests kā partneris piedalās Eiropas Savienības programmas „Saprātīga enerģija Eiropai” projektā „Profesionālās pilnveides izglītības programmu izstrāde energoefektīvu ēku būvniecības prasmju pilnveidei Latvijā (BUILD UP Skills FORCE)”, kuru administrē Rīgas plānošanas reģions. Projekta ietvaros 2015. gadā plānots licencēt divas atbilstoši VISC izstrādātajai moduļu programmu metodikai sagatavotas profesionālās pilnveides programmas energoefektīvu ēku speciālistu prasmju un zināšanu pilnveidei par ēku konstrukciju izveidi, siltināšanu un inženierkomunikācijām.

Komunikācijas jomā Izglītības kvalitātes valsts dienests aktīvi iesaistīsies Izglītības un zinātnes ministrijas Informācijas centra aktivitātēs, tādējādi paplašinot iespējas interesentiem klātienē saņemt dienesta speciālistu konsultācijas.

Sekmējot sadarbību ar izglītības jomas profesionāļiem, kā arī sekojot valsts pārvaldes noteiktajam profesionalitātes mērķim, kvalitātes dienests īpašu uzmanību turpinās veltīt personāla attīstības jautājumiem, kā arī nodrošinās personālam iespēju apgūt darbam nepieciešamās obligātās zināšanas bērnu tiesību aizsardzībā.